

Jó Pajtás

2016. III. 3.

70. évf., 7. szám

*Ki kaphat ajándékbögrét
a magyarcsernyei Petőfiben?*

A XXI. század vízi csodái

Bűvészkedjünk!

Ki van a tükörben?

Ára 50 dinár

Lackfi János

Lányok dala   Fiúk dala

Azt mondják a fiúk,
nyávogunk, selypegünk,
játszani nem lehet
semmi jót se velünk.

De ők tiszta hülyék
földön fetrengenek,
egymás fejét verik,
s azt mondják, ez remek.

És egymást lökdösik,
rúgják, labda sehol,
azt mondják, ez foci,
ruhájuk csupa por.

Autókarttyázva meg
összevesznek azon,
hogy hány köbcenti a
hengerűrtartalom.

A lányvécebe is
bejönnek a fiúk,
vízzel locsolnak ők,
mi meg sikoltozunk.

Kiteszik lábukat,
benne hasra esünk,
azt mondják, van hajunk,
azt mondják, nincs eszünk.

A fenekünk alá
ők tesznek rajzszöveget,
békén nem hagynak, és
belénk szerelmesek.

Az összes lány dilis,
Azt, hogy miről susog,
Hiába is vered,
Nem mondja meg: titok.

Mind kastélyban lakik,
Van hús aranylova,
De azért nem lovon
Hozzák a suliba.

Kertjükben egy fa van,
Igazgyöngyöt terem,
Szekrényükben csoki,
Cukor töméntelen.

A falból zene szól
Náluk, ezt szeretik,
Táncol, pörög-forog
Éjt nappal mindegyik.

A ruhájuk selyem,
Gyémántjuk igazi,
Már ha ezt a mesét
Beveszi valaki.

Mind nyelvet nyújtogat,
S ha felrúgod ezért,
Bög és árulkodik:
Még te kapsz büntetést.

Körmükre szíveket
Tollukkal festenek,
Kibirhatatlanok,
S belénk szerelmesek.

Tavaszi csokor – Bakota Richárd, 4. osztály, Emléskiskola, Zenta

Narancssárga emberke a világűrből

Új előadás a Szabadkai Gyermekszínházban

A Szabadkai Gyermekszínház új előadásának bemutatója volt Anemrég. Az Allegro, illetve Allegro Con Brio, avagy Derűsen és megihletve, oroszországi alkotókkal készült. Rendezője Jevgenij Ibragimov, a koreográfus Alekszej Ischuck, a zeneszerző pedig Nikolaj Jakimov. Az Allegro valójában Jevgenij Ibragimov szerzői projektuma, szöveg nélküli, érzelemdús, energiát adó. Univerzális nyelven szólal meg, sok tánc, sok mozgás és sok zene jellemzi. Az előadás egy csodálatos narancsszínű álomvilágba kalauzolja a nézőket. Arról szól, hogy valahonnan a világűrből érkezik egy narancssárga emberke, aki vidámságot hoz, mindenkivel lepecsizik, kívánságokat teljesít, szívesen úszik a halakkal, és szereti az ég vándorait, a madarakat is. A produkció rendezője szerint a gyerekeknek sok vidámságot kell mutatni, mivel a szülőktől sok stresszt látnak, ez az előadás pedig olyan, mintha a sötét ég hirtelen kivilágosodna. A negyven percig tartó produkció célja a közönséggel elfeledtetni a szomorúságot és a sok problémát. Épp emiatt nem csupán a kisebbeknek, hanem a nagyobbaknak és a felnőtteknek is egyaránt ajánlják. Az előadás valójában történet-morzskákból épül fel, a spontaneitás erejével és látványosságával hat. Nem is szükséges feltétlenül a látottak fejtegetésével foglalkozni, ez az előadás nem arra hivatott, hogy fejtevést okozzon, inkább a szemnek és a fülnek kedvez. Az Allegrot Boško Boškov, Fridrik Gertrúd, Gál Elvira, Greguss Zalán, Kálló Béla, Kocsis Endre, Jasmina Pralija, Jelena Rašković és Vörös Imelda játsszák. A színészekről az előadás erős összpontosítást, testi felkészültséget, valamint pontos csapatmunkát követel.

L. M.

Fotó: Szabadkai Gyermekszínház

Immár több mint száz éve ünneplik a nőnapot március 8-án szerte a világon. Csodás dolog nőnek lenni, ha minden összejön. A kedvenc lapomban olvastam egy csokorra való gondolatot arról, miért érdemes nőnek lenni, meg is osztom veletek ezeket.

1. A jóisten már gyakorolt, amikor belefogott a nő teremtésébe – ez meg is látszik a végeredményen.

2. Egy nőnek sokkal több lehetősége van megváltoztatni külsejét.

3. A ruhái izgalmasabbak, színesebbek, mint a férfiaké. (Ráadásul egy hölgy felvehet férfias darabokat, a párja viszont mókásan hatna a nő öltözékében.)

4. Több ékszert aggathat magára, lakkozhatja körmeit.

5. Gyakrabban cserélheti a nevét.

6. Elég, ha vezetheti az autót, szerelni és lemosni nem az ő dolga.

7. Több verset és dalt írhatnak róla.

8. Több virágot kap.

Apropó, virág! Nőnapkor minden udvarias fiú virággal várja az osztály lányait! No, persze, nem csak az osztálytársait.

Az óbecsei Zdravko Gložanski iskola fiútagjai: az ötödikes **Palotás Márton**, **Tóth Stefán**, **Nagy Ricsárd** elmesélik, hogyan köszöntik az idén ők az osztály lányait, szimpátiájukat, a lányok, a szintén ötödikes **Balog Teodóra**, **Tölgyesi Szintia**, **Mészáros Luca** és **Koós Ágnes** pedig arról regélnek, elhalmozzák-e őket virággal, szeretetükkel a fiúk.

Márton szerint jó, hogy van nőnap, mert így örömet szerezhet az anyukájának és a nagymamájának. Mivel szimpátiája nincs (nem vallotta be, hogy van), így eggyel kevesebb ajándékkal kell készülnie.

– Tavaly a tanító nénit, **Berkes Juditot** köszöntötte föl az osztály egy csokor virággal – emlékezik vissza Márton –, nagyon örült, még meg

is kínált bennünket édességgel. Az iskolában egy szép lapot készítettünk az anyukánknak, s akkor azzal köszöntöttem föl nőnapkor. Az idén virággal fogom meglepni.

Stefi is várja a nőnapot, elmeséli, miért:

– Nagyon várom a nőnapot – lelkesedik Stefi –, mert a szerelmemet föl fogom köszönteni egy szál rózsával. Tavaly is elvittem hozzá a virágot, s nagyon megörült neki. Az idén még csokoládét is veszek neki. Persze az anyukámat és a nagymamám is meglepem. Jó, hogy van nőnap, mert ilyenkor megajándékozhatom a szeretteimet.

Ricsi tavaly a Sever Đurkić iskolába járt, s csak a tanító nénit köszöntötték föl virággal, és ő a szimpátiáját is meglepte.

– Az idén már lehet, hogy az osztály lányait is fölköszöntjük (négyen vannak) – mondja Stefi –, meg hát a rokonokat, a nagymamám és az anyukámat. Mivel most is van szimpátiám, így az idén is megajándékozom. A piros rózsá mellé egy nagy Milka csokoládét is veszek neki.

Dóra szerint nagyon is jó lánynak lenni, mert ő is szeret szép ruhában, szoknyában járni, szép virágot kapni.

– Nagyon szeretem a nőnapot – jelenti ki Dóra –, a szimpátiám tavaly is meglepett egy szál piros rózsával, a szerelem jelképével, meg Milka csokoládéval. Szintén tavaly az apukám és a tatám is fölköszöntött, az idén is számítok a figyelmességükre. Vannak, akik szeretnek, ezt látom nőnapkor. Jó érzés, hogy tudom, az idén is várhatom a szimpátiám figyelmességét.

Szintia szerint is érdemes lánynak lenni, szép ruhákban járni. Az elsőáldozási ruhában is úgy

nézett ki, mint egy kismenyasszony, láttam a Facebookra föltöltött képeken.

– Hosszú a hajam, szép frizurám is volt – teszi hozzá Szintia. – Tavaly volt szimpátiám, de nem kaptam tőle virágot, csak levelet. Az osztály fiúi is megfélekedtek rólunk. Apukám csokoládéval lepett meg. Szerintem is jó, hogy van nőnap, így várhatom, az idén ki köszönt föl.

– Nőnapra tavaly dupla szívet készítettem textilből – emlékezik vissza Luca –, s azt adtam anyukámnak. Harmadikban a szimpátiám, egy negyedikes fiú egy plüss szívet adott, én meg neki egy mackót vettem. Jaj, csak az nem nőnapkor volt, hanem Valentin-napkor – javítja ki magát.

Ágnes is örül a nőnapnak, s várja is nagyon. Hogy miért, elmeséli:

– Jó érzés, amikor ajándékot kapunk – mondja –, mindig jókedvre derülök. Azt kapok, amit akarok, az apukám megveszi. No, nemcsak nekem, hanem a testvéremnek és az anyukámnak is. Neki új cipőt, arany nyakláncot szokott venni. Nekem tavaly az volt a kívánságom, hogy Újvidéken vásároljunk. Akkor kaptam egy nagy doboz Legót, meg egy szép blúzt. A szimpátiám gyönyörű virággal lepett meg. Nagyon aranyos volt, amikor hozta a nagy csokor virágot. Én csokoládéval viszonztam a kedvességét. Az idén is várom, hogy felköszöntön.

Végezetül elárulok egy titkot. A nő olyan, mint egy virág. Minél több gondoskodást és törődést kap a párjától, annál szebb és sugárzóbb. Fiúk! Gondoskodjatok róla, hogy még nagyon sokáig szépek maradjanak!

Konc Erzsébet

Közeledik a nőnap

A lányoké, a szimpátiáké, és persze az anyukáké, nagymamáké lesz a főszerep

Graffiti – Vandalizmus vagy művészet?

Gondoljunk csak a nyilvános mosdók falaira, az iskolapadokra... ugye, gyakran tele vannak monogramokkal, vicces vagy trágár gondolatokkal, apró ábrákkal? Ezek a graffiti legkezdetlegesebb megnyilvánulási formái.

Az egyiptomi kutatók megállapították, hogy a piramisok belső falain már a legelső látogatók ott hagyták a latin, görög betűs kézjegyüket. A házfalakra írt üzenetek azonban inkább a 20. században váltak jellemzővé. Ezek a falfirkák leginkább üzenetek voltak. Előfordult, hogy valaki a kedvenc együttese nevét hirdette, de gyakran háborúellenes, vagy hasonló, fontos üzenetet közvetítő graffiti is megjelentek a falakon. A graffiti régen elítélt megnyilvánulási forma volt, ma azonban már léteznek elismert művészek. Közéjük tartozik Jean-Michel Basquiat (1960–1988), aki elsősorban graffitisként kezdte a pályafutását, később azonban elismert művész lett belőle. Az életéről A graffiti királya címmel film is készült.

A leghíresebb ma is alkotó művész Banksy művésznévén vált híressé, a személyazonossága ismeretlen. Banksy alkotásai általában politikai

Jean-Michel Basquiat

vagy társadalmi célzatú üzenetet hordoznak magukban. Az üzenet általában háborúellenes, antikapalista, intézményellenes, a képeken gyakran láthatóak patkányok, majmok, rendőrök, katonák, gyermekek vagy idősebb személyek.

2002 óta kiállításokat is szerveznek az alkotásai számára. Az egyik kiállításán ismert művészek alkotásait rajzolta újra, megosztva ezzel a közvéleményt. Banksy igazi lázadó, az angol királynőt lesbikusnak ábrázolta, tízfontos bankjegyeket gyártott, amelyeken a királynő képét Diana hercegnő képére cserélte, eseten-

Lizzie Himmel: Jean-Michel Basquiat a műtermében, New York, 1985

ként Warhol és Da Vinci alkotásait építi bele a műveibe.

2006 óta kilépett a profit nélküli művészek világából, mivel alkotásait igen borsos áron adják el aukciós házak. Mégis a független művész szerepéhez ragaszkodik; válaszul az aukciókra, közzétett a weboldalán egy művet egy aukcióról, amelyen egy „Nem tudom elhinni, hogy ti idióták tényleg megveszitek ezt a szart” feliratú képre licitálnak az emberek.

„Az embert ősi ösztön vezérli, hogy közzöljön valamit, hogy jeleket, képeket alkosson. A graffiti tehát önkifejezés, elemi cselekedet. Közhelynek számít, hogy a falfirkák egyidősek az emberiség történetével, hiszen az ősember rajzai több ezer éve ott vannak a barlangokban, a föld alatt.”

(Fenyvesi Ottó)

A Dismaland élményparkot is megalkotta sok másik művésszel együttműködve. Sokak szerint ez a Disneyland vidámpark groteszk mása, de Banksy hangsúlyozta, hogy ez nem egy Disneyland-paródia, hanem egyfajta kiállítás.

Banksy képeit megtekinthetitek a weboldalán, amelyet a <http://banksy.co.uk/> címen értek el.

V. R. A.

Készíts graffitit te is!

A <http://www.graffitcreator.net/> oldal lehetőséget nyújt arra, hogy extrém betűkkel, színekkel, bármilyen tájolásban online készítsd el a saját graffiti stílusú üzenetedet, amelyet aztán megoszthatsz az ismerőseiddel is a különböző közösségi oldalakon. Alkotásra fel!

A tízfontos bankjegy Diana hercegnő képével

Hamupipőke a Dismalandban

Ukrán gyerekek a békéért

Ritka élményben volt része nemrégiben az újvidéki Petőfi Sándor, a Đorđe Natošević és az Ivo Lola Ribar általános iskolák tanulóinak, ugyanis fogadhatták ukrán társaik békéről szóló üzeneteit. Mint tudjátok, Ukrajna keleti felében háború dúl, ezért nem véletlen, hogy az ott élő gyerekek mindennél fontosabbnak tartják a béke helyreállítását, a háború befejezését, és gondolataikat igyekeznek megosztani a világ más, békésebb részében élő társaikkal. Békeüzenetüket az ukrainai magyar nagykövetség és a Preporoda Prikarpatija Alap hozta el Újvidékre, az üzenet egyébként 35 országba jut el. A békegondolatokat szimbolikusan Szerbia térképére ragasztották. A vajdasági politikusok megígérték, hogy tartományunk vendégül fog látni ukrainai gyerekeket.

Fotó: Ótos András

TAKT-fotópályázat 2016

A Temerini Alkotóműhely és Képzőművészeti Tábor (TAKT) fotópályázatot hirdet az alábbi témakörökben: Szelfi (önarckép), Vajdasági valóság és Vissza a természethez.

Pályázhatnak a 15–25 évesek, tehát az idősebb Jó Pajtás-olvasók is. A pályázatra kizárólag mobil- vagy okostelefonnal készült fotókat várunk. A pályázó legtöbb 9 (kategóriánként 3-3) képpel nevezhet be. A képeket digitális formában, JPEG/JPG formátumban kell elküldeni, a mobilkészítésköz által automatikusan mentett (tehát nem átnevezett) névvel. Legalább 1024 pixel széles vagy magas, és legfeljebb 2200 pixel széles vagy magas fotókat fogadnak el. Manipulált fotók nem jöhetnek számításba. (Nem számít ma-

nipulációnak a kép megvágása, a kontraszt, az élenség, a fényesség állítása, színes felvételek fekete-fehérré alakítása. Manipulációnak tekintik a részletek retusálását, a digitális effektusokat, szűrők alkalmazását.)

A fotókat háromtagú szakmai zsűri értékeli. Mindhárom kategóriában az első díj: 5000 dinár, valamint ingyenes részvétel a TAKT nyári alkotótáborában, a második és harmadik helyezett díja ajándécsomag.

A beküldés határideje: 2016. június 31. Cím: takt.temerin@gmail.com

Eredményhirdetés 2016. július 16-án a Magyar Szóban és a TAKT – Art colony Facebook-oldalán. A legjobb munkákból Temerinben, a TAKT kiállítóteremben nyílik kiállítás.

A vers ünnepe Óbecsén

A diákok nagyon ügyeltek a szép beszédre, a kiejtésre, a hangsúlyozásra, amikor február 19-én az óbecsei Népem költője elnevezésű szavalóversenyen vetélkedtek. A Népszínház dísztermében a helybelieken kívül ott voltak

Az alsósok legjobbjai

a péterréveiek és a bácsföldváriak is. Összesen 114 verskedvelő nevezett be a vetélkedőre: 72 szerb és 42 magyar tanuló.

A bírálóbizottság és a felsősök legjobbjai

Először az alsósok léptek föl, 46 szerbül, 16 magyarul szavalt. Tehát váltakozva hallhattunk szerb és magyar szavalatokat: Gál László, Csík Mónika, Desanka Maksimović, Nagy László, Mira Alečković, Miroslav Antić, Jovan Jovanović Zmaj és más költők versei közül. A háromtagú bírálóbizottság úgy döntött, hogy a szabadkai körzeti döntőre, melyet február 5-én tartanak meg, továbbjut az óbecsei Gál Noémi, Luka Drapšin és a bácsföldvári Múzlai Ágnes.

Az eredményhirdetés után következtek a felsősök: 38 szerb és 19 magyar szavalatot hallhattunk. Sok szép vers hangzott el, többek között: Radnóti Miklós, Szép Ernő, Desanka Maksimović, Romhányi József, Lackfy János, Csépe Imre, Vojislav Ilić, Dobrica Erić, Ágai Ágnes és más költők versei. Ebben a kategóriában továbbjutott: az óbecsei Bagi Natália, Lana Bakrač és Vanja Bojović.

A középiskolások közül Milutin Kambović, Dunja Maksa és Nataša Stojković bizonyultak a legjobbnak.

Minden díjazott díszoklevelet kapott, és egy utalványt könyvek vásárlására a helyi Prizma könyvkereskedésben.

Koncz Erzsébet

Februári számadás a szajáni iskolából

A februári hónap izgalmasan telt. A hónap első napján a 4. osztályos tanulók nyerhettek betekintést a műszaki tantárgy tanításába egy interaktív óra keretén belül, illetve a

Szajánban is felbontották a szívekkel díszített dobozt

7. osztályosok tartottak egy érdekes, a kamaszok problémáit kiveséző magyarórát, Janikovszky Éva sorainak továbbgondolása kapcsán. Ezen izgalmat követte a magyar anyanyelvi verseny iskolai fordulója, majd a Valentin-napi szerelmes leveleket tartalmazó szíves doboz felbontása, a farsangi mulatozás, a jelmezbál, és a fánkevés. A 8. osztályosok barátok délutánra látogattak el Padéra, mivel az idén is megszervezésre kerülhetett a diákszemélyiségfejlesztő munkájának köszönhetően. A hónapnak még nincs vége, úgyhogy várjuk a további izgalommal teli iskolai napokat!

A szajáni Móra Károly Általános Iskola diákszemélyiségfejlesztője

Felvonult szinte mindenki

Az interaktív óra jobban felkelti a figyelmet, mint a hagyományos

Az álarcosok díjazottjai

A magyarcsernyei Petőfi Sándor Általános Iskolában megünnepeltük a Valentin-napot. A második órán, én mint Cupido, széthordtam a szerelmes leveleket az alsósoknak. Nagyon sok levelet kaptak. A felsősöknek órák után kezdődött a műsor. A diákok szerelmi témájú verseket olvastak fel magyar és szerb nyelven. Ezután következett a szívkeresés. Két szívet rejtettek el a

Cupido hordta szét a szerelmes leveleket az alsósoknak

Szerelem, szerelem...

Nagy izgalmat okozott a levélosztás

tanárok az előcsarnokban és a folyosón, ezt kellett nekünk megkeresni. Két nyolcadikos diák találta meg, akik ajándékbögrét kaptak. Ezután szétszórtuk a leveleket, amelyeket a hét folyamán lehetett a postaládába tenni.

Jól éreztük magunkat, kár, hogy jövőre már nem ünnepelhetjük meg e napot az általános iskolánkban.

Rajkovics Miklós, 8. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Magyarcsernye

„Mama, kérlek, meséld el nekem...”

Egy napsütéses, de hűvös délutánon a nagymamámhoz indultam, a magyar házi olvasmány könyvért. Neki mindenféle olvasmány megvan, így ő az én könyvtárosom.

Kaput nyitott nekem, és beengedett. Bevezetett a könyvespolchoz, én pedig keresgélni kezdtem a rengeteg könyv között. Ám gyorsan elterelődött a téma a könyvkeresésről, mivel a polc mögött lecsúsztatva megpillantottam egy régi képet róla és rólam, ahogy az ölelésben ülök. Tiszta poros volt már az a kép.

Nézegettem, közben leheveredtem az ágyra, mama pont belépett az ajtón. „Olyan aranyos”, mosolyogtam. Megkérdeztem tőle, hogy itt hány éves voltam.

– Négy. Mindig idehoztak apáék napközi után, vagy én mentem érted.
– Tényleg? Nem is emlékszem ilyenre – néztem kérdően rá.
– Igen, volt is egy olyan eset, hogy apa jött érted.
– Jaj, amikor elestem – vágtam bele a mondatába.
– Igen, akkor, és vittelek ki, te pedig annyira megörültél neki, hogy elszaladtál, és fejre estél.

– Az a seb még mindig megvan. Nagyon sírtam?
– De még mennyire.
– Apa mit szolt? – kérdeztem.
– Hát azt kérdezte, hogyan lehetek ilyen. Mérges is volt rám, nem is akart hozzám szólni.

Na, és ha már így belemerültünk ebbe a témába, előkerestem a többi képet is.

Volt olyan kép, amelyen anyával voltam, vagy ha sírtam, esetleg nevettem. Mesélte még mama:

– Elalvás előtt mindig neveltél, soha nem aludtál el nevetés nélkül.
És igen, még most is ilyen életvidám lány vagy.
– Ilyenre nem is emlékszem – válaszoltam. – És sokat aludtam nálad?
– Sokat, volt hogy egy hetet is. Meg anyával mentél a piacra, elestél és tiszta komolyan felkeltél, erre azt mondtad neki, hogy „miért löktél el?”

– Ezt nekem mindig meséli anya. Ezen nagyon sokat nevettem. Kacagás tört ki rajtam.

– Csináltam még valamit kicsiként? – kérdeztem. – Úgy szeretem hallgatni az ilyen.

– Ó... nem is keveset, levágtad Péter haját, befestetted a körmét.
– Tényleg, valami rémlik, és a fürdőszobában volt az én képzeletbeli „szalonom”.

– Meg ha mentünk születésnapra vagy vendégségbe hozzátok, mindig produkáltad magad, énekeltél, táncoltál, volt hogy tombolat csináltál, csak hogy a középpontban legyél, de végül a sírásnál kötöttél ki – mondta.

– Még mist is azt csinálnám, csak nagynak érzem magam – tettem hozzá.

– Sokszor hiányzik az a kis kikás Paula.
– Hát igen, megnőttem. Nem tudod, mi volt az első szavam?

– De, didzsusz – mondta. – Mindig pizzát, sült krumplit vagy tojást kértél enni. Olyan is volt, amikor elsős voltál, hogy tudtam, mikor jössz ki az iskolából, akkor én mentem ki a supába krumpliért, és mire ideértél, kész volt.

– Ezekre emlékszem.
– Kis makacs voltál, meg...
– Dehogyan voltam az! – förmedtem rá.
– De, meg pukkadós.
– No, jó, ez lehet, még mai napig is az vagyok.
– Tatáékhoz is sokat jártál, mostanában meg alig jössz.
– Nincs időm se nagyon – válaszoltam szomorúan. – De most itt vagyok.

Észre se vettük, de már besötétedett. A képekről annyira nem is beszélgettünk, inkább faggattam a nagymamát. Jól kibeszéltük magunkat az emlékekről, a könyvemét hónom alá tettem, és indultam is haza. Anya is várt már. Mama egy kis sütit is nyomott a kezembe. Hazafelé azon gondolkodtam, mennyire szuper gyerekkorom volt/van nekem, és szerencsés vagyok, hogy ennyire jó nagyszüleim vannak.

Bevallom, jó élmény volt ezt a tucat mesét magamról hallani.

Pálfi Paula, 8. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

Kedves Pajtások!

Távolinak tűnik, de nem az, előttünk március 8-a. Legtöbb iskolában, legtöbb osztályban ilyenkor kimagasló figyelemben részesülnek a lányok, a tanárnők, a női nem képviselői, mai válogatásunkkal mi is szerettünk volna hangsúlyozni. Reméljük, hozzájárulunk a nap hangulatának emeléséhez, bár ezúttal is emlékeztetünk, a nőknek még egy szép, talán még szebb ünnepe van: ez pedig az anyák napja május első vasárnapján.

A héten fogalmazásokkal jelentkeztek a pacseri Moša Pijade iskola diákjai, az óbecsei Sever Đurkić iskola felsősei, a szabadkai I. G. Kovačić és J. J. Zmaj iskola, valamint a csantavéri Hunyadi János iskola növendékei. Köszönjük!

Nagy Magdolna

Édesanyám

Az én anyukám neve Fehér Szilvia, mamának szólítom. Ő nagyon szép. A szeme kék, mint az égbolt. A haja szőke, itt-ott aransárga csíkok fénylenek benne. Termete közepes. Szereti a munkáját és a gyerekeket is.

Nagyon szereti a családját, különösen minket. Amikor hazaérünk az iskolából, így fogad:

– Milyen volt az iskolában? – kérdezi.

– Nagyon jó, érdekes volt – felelem.

Persze a család többi tagját is szereti. Jó neki, mert azzal foglalkozhat, amit szeret. Különösen szereti meglepni a családot valami finomsággal. Mikor hazaér, felveszi az otthoni ruhát, amelyen fekete-fehér csíkok vannak, majd egy pruszlikot, mert ez a legkényelmesebb. Otthoni munka közben zenét hallgat, és néha eldúdol egy óvodás dalt, mivel óvodában dolgozik. Amikor pihen, és esik az eső, sokszor elképzeli, hogy az esőcseppek táncrea perdülnek, és ettől ő könnyen elalszik.

A nő élete nagyon nehéz a családban, mert neki kell minden nehéz munkát elvégezni, mint a takarítás, mosás, főzés, munkába járás. Én nagyon szeretem az anyukámat, mert ő a világ legkedvesebb anyukája.

Fehér Dávid, 6. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Anyu a példaképem

Az én édesanyámnak Lídia a neve. Közepes termetű. Barna a haja, a szeme pedig zöld színű.

Szereti a családját, és óvja gyermekeit, harcol értük. Három gyerek büszke édesanyja. Nagyon kedves és jószívű. Amikor valamit nem értek, mindig segít, türelmesen elmagyaráz mindent. Ő a legjobb barátnőm. Minden titkomat elmesélem neki. Megért, és segít, tanácsot ad, és soha nem ítél el. Büszke vagyok rá. Egyetemet végzett, okos nő. Példát mutat és tanít. Tőle azt is megtanulhatom, hogyan kell harcolni a céljaink eléréséért.

Nagyon szeretem. Anyu a példaképem.

Falletta Lena, 6. osztály, Moša Pijade iskola, Pacser

Csanádi Petra, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarakanizsa

Az én barátnőm

Az én barátnőm hasonlít egy topolyai lányhoz, Anikóhoz, csak Csenge le van barnulva, ő meg nem. A szeme barna, nyugodt nézésű, de ha akarja, oly dühösen tud nézni valakire, hogy aztán kerülök a tekintetét. Persze csak akkor néz így, ha valakivel össze van veszve. Máskülönben az ő lelke olyan, mint a tavaszi napsugár.

Általában színes ruhákat visel, de szokott feketében is járni. Ősszel és tavasszal kis kabátot visel, télen meg nagykabátot. A haját oldalt választja el, de sokszor copfba fogja. Hosszú szárú pipa sosem foglalja el a kezét, és remélhetőleg nem is fogja.

Sokat szoktunk viccelődni egymással, és szoktunk csak úgy egymásnak készíteni ajándékot. Ő érzelmileg nem túl kemény csaj, de fizikailag annál inkább.

Megválogatja, mit olvas, és sokat jár könyvtárba. Neki csak néhány könyve van. Szerintem ő sokat jár társaságba.

Ők szinte minden nyáron elmennek a tengerre, és máshova is szoktak kirándulni. A téli szünetben például voltak síelni Boszniában, tavaly pedig a Tarán egy hétig, mivel nem mehettek osztálykirándulásra egy hétre.

Ő az én barátnőm, és remélem, sokáig az is marad.

**Szóke Szintia, 5. osztály,
Október 18. iskola, Zentagunaras**

Édesanyám

Kedves anyák és kedves édesanyám!

Ti mind isteni teremtmények vagytok, egyediek és pótolhatatlanok. Egyedi módon nevelték és gondoskodtak rólunk. Ezért is különleges számomra az én édesanyám. Sok mindent megtesz a családért, valamint jó háziasszony, sokat dolgozik értünk. Néha erején felül is megpróbál gondoskodni rólunk, az idejét nem sajnálva ránk. Mindig számíthatunk rá, ha baj vagy bánat ér, mindig mellettünk áll és fogja a kezünket. Még ha néha hibázunk is, tudom nagyon szeret bennünket. Ezért is felnézek rá, mert nagy szíve van. Ő egy önfeláldozó édesanya, aki élete során sok áldozatot vállalt családjáért, gyerekeiért.

Köszönöm, és örülök, hogy én vagyok a gyermeked!

**Szabó Szilvia, 6. osztály,
Petőfi Sándor iskola, Óbecse**

**Jankovics
Bocskovity
Éva, 2. osztály,
Bogdan Šuput
Formatervezői
Középiskola,
Újvidék**

A parázsló szerelem

A szerelem az emberi élet fontos része, egy fantasztikus érzés a másik nem iránt. Tóth Árpád Esti sugárkoszorú című versének gyönyörű befejezése: „A földi érzés: mennyire szeretlek!”

A humanizmus idején Petrarca írt szerelmes verseket Laurához. „És életed ezüstös alkonyának végnapjait veled megélhetem”. A 9. szonettből való idézet megmutatja, hogy minden ember a halálig tartó szerelemről álmodozik, és arról, hogy még az után se szűnjön meg ez az érzés. Petőfi Sándor a Szeptember végén című versében megkérdezi a feleségét, hogy halála után elhagyja-e? „Oh mondd: ha előbb halok el, tetemimre könnyezve borítasz-e szemfődelet? S bírhat-e majdan egy ifjú szerelme, hogy elhagyod érte az én nevemet?” Szendrey Júlia férje halála után két év múlva ismét férjhez ment. Ady Endre az Őrizem a szemedet 1916-ban írta az I. világháború idején. A versben megjelenik a félelem, de a költő tudja, a szerelmére támaszkodhat a nehéz időkben, és ő örökre szeretni fogja. „Nem tudom, miért, meddig maradok meg még neked, de a kezdetet fogom, s őrizem a szemedet.” Ezekből a példákából az következik, hogy hiába szeretnénk, hogy örökké tartson a szerelmünk, nem biztos, hogy beteljesül a vágyunk. Fontos a bizalom a kapcsolatban, ha valaki igazán szeret, segíteni fog a bajban. Az egyik szerelmemnek rengeteget köszönhetek. Mindig mellettem volt, segített, ha kellett, amikor közösen töltöttünk el időt, semmitől sem féltem. A másik nemben sok minden imponálhat: a szeme, a viselkedése, az öltözködése, a gondolkodásmódja, és szerintem a legjobban az udvarlási módja. Sokan csak a külsőt nézik, de a belső is igen fontos. Legyen kedves, nevetessen meg, törődjön velem, lehessen vele beszélgetni, legyen humora... Ezek a dolgok mind nagyon fontosak számomra egy fiúban. Hiába helyes az illető, ha beképzelt. A kapcsolatban többször hívja a fiú a lányt randevúra. Az első találkának szenteljük a legnagyobb figyelmet, ez előtt izgulunk a legjobban, erre készülünk a legtöbbet, ez után döntjük el, hogy lesz-e még folytatása a párkapcsolatnak. Van, hogy a szerelmünkkel álmodunk, mert rá gondolunk, amikor elalszunk. Az álomban minden megtörténhet, én is gyakran álmodom a srácról, aki tetszik nekem. Egyik álmomban pár napra elmentünk együtt a tengerpartra. Nappal fürödtünk, este pedig sétáltunk a városban. Fogta a kezemet, és elmondta, hogy soha sem akar elveszíteni. A nyaka köré kulcsoltam a kezem, és örökre ott akartam maradni. Ekkor az ágyamban találtam magamat, a takaróm végét szorítottam. Ez volt róla eddig a legszebb álmom. Remélem, ez a valóságban is meg fog történni egyszer. Amikor beleszeretünk valakibe, gyakran furcsán viselkedünk, félelmednek a pillangók a hasunkban, gyakran zavarban vagyunk. Emberi mondas, hogy a szerelmesek mindig kimelegednek, ezen rengeteget nevetünk a barátainkkal is. Az első szerelem emlékezetes az életben. Végigkísér minket, és hatással van a későbbi kapcsolatokra is. Még emlékszem az első szerelmemre. Az óvodában nagyon tetszett egy srác, akivel sok időt töltöttem együtt. Mindig arról álmodoztam, hogy egyszer feleségül megyek hozzá, ma már azonban remélem, hogy ez nem így fog történni. Iskoláskorom óta már nem érzek iránta semmit, de az emlék megmaradt, és életem végéig emlékezni fogok rá. Sokan úgy gondolják, hogy nincs szerelem első látásra, de szerintem létezik. Velem még ilyen nem történt, mert szükségem van egy kis időre, hogy megismerjem a másikat. Sajnos a szerelem vége gyakran szomorú, keserves sírással fejeződik be. Én még soha sem sírtam emiatt, szerintem egy srác sem érdemli meg, hogy szomorúak legyünk, és könnyezzünk miatta. Erről az érzésről is sokan írtak. „Kedv! Remények! Lillák! Isten véletek!” Csokonay Vitéz Mihály így érzi magát a szakítás után. „Élsz és uralkodol örökkön” Juhász Gyula Annához való üzenete, mert gyakran a szakítás után is örökké szeretjük a másikat.

Szerintem a szerelem egy gyönyörű érzés, amit nem lehet megmagyarázni, ezt érezni kell. Aki nem esik bele, egy fantasztikus dologról marad le, ami néha sírással, néha mosollyal társul. A szerelem olyan, mint a parázsló tűz: szép nézni, de néha fájdalmas, mint amikor megégetjük magunkat.

Kiss Lenke, 7. osztály, Testvériség-egység iskola, Bezdán

A huszonegyedik század vízi csodái

Ki ne akarna egy kellemes, pihentető hetet tölteni egy elegáns óceánjáró fedélzetén? Több mint száz évvel ezelőtt a legendás, de tragikus sorsú Titanic is abból a célból épült, hogy a vastag pénztárcájú utasoknak egyedülálló élményben legyen részük egy lenyűgöző méretű, pompás hajón. A XXI. században azonban még ennél a csodás luxushajónál is sokkal hatalmasabb és minden földi jóval ellátott óceánjárók készülnek.

A Queen Mary 2

A ma harmadik legnagyobbnak számító óceánjárót 2002-ben kezdték el építeni, és a munka olyan jól haladt, hogy a hatalmas hajótest egy év múlva már a vizen is volt. Jó néhány hónap ugyan még eltelt a további szerelési munkálatokkal, de a csodás luxushajó 2004-re teljesen elkészült. Mivel a Queen Mary 2 sok mindenben eltér a hagyományos üdülőhajóktól, ezért az építése csaknem kétszer annyi pénzt emésztett fel, mint egy „szokványos” luxus óceánjáróé.

Érdekesség

A Queen Mary 2 elektromos berendezéseivel akár egy százezer lakosú város áramellátását lehetne biztosítani.

Fedélzetén 15 étterem, 5 úszómedence, színházterem, tornacsarnok, kaszinó és bár, sőt planetárium is található. Mind-mind az utasok kényelmét és szórakozását szolgálja. A hajónak még arra is van engedélye, hogy esküvőt tartsanak a fedélzetén. A vizet kecsesen, akár 50 km/h-s sebességgel szeli. Meghajtásáról gigászi hajtóművek gondoskodnak. A zökkenőmentes működéshez és 2600 utasa ellátásához több mint 1000 fős személyzet munkájára van szükség.

Az Allure és az Oasis

Az Allure és az Oasis of the Seas testvérhajók, a világ legnagyobb utasszállító óceánjárói. Méreteik alapján kb. ötször akkora térfogatúak, mint a már említett Titanic. Finnországban gyártották őket. Hosszuk a 360 métert is meghaladja, szélességük pedig több mint 70 méter.

A két hajó külön-külön 6300 utas befogadására képes. 16 emeleten 2700 kabin áll mindkettőn az utasok rendelkezésére. A zavartalan műkö-

Tudtad-e?

A hajókat vastag vaslemezekből építik, mégsem süllyednek el. Azért nem, mert belül üresek, és a víz felfelé irányuló erőt fejt ki rájuk. Minél jobban belemerül a hajótest a vízbe, annál nagyobb ez az erő. Próbáld ki egy üres lábassal! Helyezd a vízre, és figyelj meg, mi történik!

désről hajónként 2000 fős személyzet gondoskodik. A szokásos étteremben, bárkon kívül színházterem, műjégpályák, táncterem, úszómedencék, golfpályák és sportcsarnokok sora biztosítja az utasok szórakozását. A két hajó szerkezeti teljesen egyforma, valahogy az Allure a mérések szerint mégis 5 centiméterrel hosszabbra sikeredett a testvérénél. Ha tehát nagyon pontosak akarunk lenni, akkor a világ legnagyobb utasszállítója az Allure of the Seas.

Érdekesség

A két hajón 16 emelet van ugyan, de mint szinte minden szállodában, itt sincs sem 13. emelet, sem 13-as szoba. Hiába mosolygunk néha a babonás dolgokon, azért jobb az elővigyázatosság.

A nyolcadik szinten a hajók teljes hosszán végighúzó sétálóutcaik is vannak. A hatalmas méretek ellenére a két úszó szálloda akár 40 km/h-s sebességgel is képes haladni óriási hajtóművek segítségével.

CSILLAGÁSZAT

Az év legnagyobb várható eseményei

Március 9. – Teljes napfogyatkozás

Május 9. – A Merkúr átvonulása a Nap előtt

Július 4. – Megérkezik a NASA Juno-űrszondája a Jupiterhez

Pici fekete pont a Naphoz viszonyítva a Merkúr (2006-os felvétel)

Milyen lesz az élet száz év múlva?

Az egyik irány a csillagok felé mutat, a másik a Föld belseje felé

Ha mélyebben belegondolunk, a világ nagyvárosai lassan, de biztosan életre alkalmatlanná válnak. A túlszűfolttság, szennyezettség mellett a jövő igazi problémáját a napjainkban már tapasztalható energiaválság fogja jelenteni, így a környezet megóvása mellett az olcsó és stabil energia-előállítási technológiák szerepe belátható időn belül jelentősen nőni fog. A globális felmelegedés, a felszíni környezet átalakulása, a tengerek szintjének emelkedése, a pusztító viharok és szárazságok elől csak két irányba tarthat a jövő embere. Egyik irány a csillagok végtelen tengersé, de ez még jelenleg nagyon távolinak tűnik. A másik irány a Föld belseje felé mutat, és ez, úgy tűnik, nem is olyan távoli cél – írja a network.hu

A Föld belsejében az állandó hőmérséklet, a védettség a földfelszín légköri jelenségeitől drasztikusan csökkentheti a felhasznált energiamentységet. Ez a csökkenés nem elhanyagolható kérdés. A gáz- és kőolajkészletek kimerülöben vannak, a megbízhatóbb becslések szerint sem tartanak ki 100 évnél tovább.

Az is elképzelhető, hogy a házakat a vízbe építik

Ha mindez így van, akkor felmerül a kérdés, hogy miért nem építkezünk már most az emberiség lefelé?

A válasz igen sokrétű. Az emberi lustaság, a ragaszkodás a megszokásokhoz, értve itt a hagyományos építési stílusokat és életformákat, az építészeti technológiák ilyen irányú fejletlensége, vagy drágasága mellett a fő indok a napfény hiánya a mélyen lévő épületekben. A technológia fejlődési üteme mellett feltehetően a napfényt szinte tökéletesen leutánzó fényforrás kifejlesztésére sem kell már sokat várunk, és onnantól az irány már nem kétséges. Ha képesek leszünk a napfény hatását mesterségesen is utánozni, akkor a föld alatti élettér kialakítása és a növénytermesztés gyökeresen megváltoztatja életünket.

Mindez azzal jár, hogy az emberiségnek nem lesz más módja a szükséges energia előállítására, mint a víz, a geotermikus energia és a napenergia hasznosítása. A felszínre telepített napkollektor mezők és a vízből nyert energia felhasználása a túlélésünk záloga lehet.

Ilyen lesz egy város a jövőben?

Elmarad a jégkorszak

Az elmúlt 2,5 millió évben Földünk több hosszán tartó hideg időszakon is átesett, de gyakran volt megfigyelhető erős felmelegedés is. A legutóbbi jégkorszak 12 ezer évvel ezelőtt ért véget, ennek során jég-takaró borította a mai Kanada, Észak-Európa és Szibéria területét. Most ismét lehűlésnek kellene kezdődnie, ám az éghajlatváltozás miatt ennek a jelenségnek minden bizonnyal nem leszünk tanúi.

A Potsdami Klimakutató Intézet szakemberei szerint adottak a feltételek egy új jégkorszak bekövetkeztéhez. Bolygónk Nap körüli pályájának alakja jelenleg kedvezne az eljegesedésnek, mivel az északi félteke a nyári időszakban most van a legtávolabb a Naptól. Átlagos körülmények között a meleg időszak most véget érne, és kezdetét venné az új jégkorszak. A légkör szén-dioxid koncentrációja azonban túlságosan magas, így ez legalább 50 ezer évvel késlelteti a pályaeltolódásból eredő lehűlést, valamint a következő jégkorszak beköszöntét – írja a klimablog.hu.

A kutatók feltételezése alapján, ha a szén-dioxid-koncentráció a XVIII. században 240 ppm értéken állt volna, akkor most bekövetkez-

A szárazföldi jég-takaró kiterjedése a legutóbbi glaciális tetőpontján, 20 ezer évvel ezelőtt

hetne az erős lehűlés. Azonban 200 évvel ezelőtt 280 ppm volt a koncentráció, ráadásul az ipari fejlődés következtében ez az érték mára már 400 ppm fölött van. A légkörbe engedett csaknem 500 gigatonnányi üvegházhatású gáz hozzájárult a klímaváltozás előidézéséhez, így az emberiség valószínűleg lemarad a Föld következő eljegesedéséről.

A hírek közül válogat: Barna Emese

Mi fán terem a ppm?

A ppm mértékegység a part per million rövidítése, mely az egész rész egy milliomodát jelenti. Például, ha a szén-dioxid-koncentráció 50 ppm, az azt jelenti, hogy egymillió levegőmolekula között 50 szén-dioxid-molekula található.

A sünn meg a borz

Egyszer a jó öreg sünn elindult cserkészni. Amint a domboldalon kaptatott felfelé, valami nyöszörgés ütötte meg a fülét. Körülnézett, s mit látott?! Egy görcsös bükkfa tövében ott kuporgott borz anyó, állkapcsa fel volt kötve babos keszkenővel, fejét fogta, s nyögött, nyögöcsélt nagy keservesen.

– Hát téged mi lelt, szomszédasszony? – kérdezte a sünn, s odadöcögött a borzlyukhoz, a görcsös fa tövébe.

– Jaj, ne is kérdezd, kedves szomszéd – óbégatott borz anyó, csak úgy potyogott a könnye.

– Beletört a szemfogam egy átkozott dióba, s most kéket-zöldet látok a szörnyű fájdalomtól!

– Ó, te szegény teremtés – sópáncodott a jó öreg sünn –, hát miért nem teszel rá ezerjófűvet?

– Tennék én, elhíheted, de honnan? A patakpart messze, s nem hagyhatom itt árthatlan porontyaimat!

Ahogy ezt kimondta, mindjárt két boglyas szürke buksi jelent meg a borzlyukban, pislogtak, hunyorogtak a napvilágtól, aztán egyszerre kezdtek olyan nyivákolásba, hogy a szegény jó öreg sünnnek majd megszakadt a dobhártyája:

– Jaj, anyám, ehetném, jaj, anyám, ehetném – mind ezt fújták.

– Mikor hozol már egy kis vadalmát?

– Látod – mondta a borz a sünnnek –, a szívem szakad meg érettük, de hát hogy hagyjam őket egyedül? Elvinné szegényeket a rézfülű bagoly!

– Ne búsulj, szomszédasszony! – vigasztalta a sünn –, majd hozok én neked ezerjófűvet, s vadalmát a csemetéidnek, amennyi beléjük fér!

Azzal a borz hálálkodását meg se várva, gyorsan összegombolyodott, s mint egy kerek kő, legurult a domboldalon. Addig gurult, míg a patak partjára nem ért. Ott kigombolyodott, megtalálta az ezerjófűvet, szakított belőle egy csokrocskával, aztán tovább indult a patak mentén, s nemsokára megérkezett a vadalmafához. Az alja tele volt szép, sárga, hullott almával.

A sünn megint összegömbölyödött, s addig hempergett a vadalmákon, míg tuskéire fel nem akadt vagy egy tucát, aztán szép lassan elkezdett kapaszkodni nagy terhével felfelé, egyenesen a borzlyuk elé.

Bezzeg szakadt róla a verejték, mire megérkezett.

De volt öröm a borzéknál, gondolhatjátok!

Borz anyó rögtön a fogára rakta az ezerjófűvet, a pulyák pedig kétkézt kapkodták lefelé a sok szép almácskát a sünn tuskés hátáról.

– Amíg élek, el nem felejttem a jószágodat, sünn koma! – hálálkodott a borz anyó, miközben a sünn boldog mosolygással figyelte, hogyan lakmároznak a borz kicsinyei.

– Nyugodalmas jó éjszakát – köszönt el. – Aztán holnap is elnézek, hadd lám, nincs-e valamire szükséged.

Azzal összegömbölyödött, s egy szempillantás alatt elgurigázott a szemük elől.

Másnap estefelé megint arra járt. Megint hallotta a nyöszörgést. – No – gondolta – nem használt az ezerjófű a komaasszonynak.

Borz anyó csakugyan ott kuporgott az egyik gyökéren, s erősen nyomogatta az állát.

– Hát nem szűnt a fogfájás? – kérdezte a sünn.

– Jaj, ez a kutya fog! – sópáncodott borz anyó. – Már harmadnapja se éjjelem, se nappalom miatta. Alkalmasint zsálya kellene reá, langyos zsályaborogatás. Mennék is, hogy szedjek, de ki visel addig gondot nevetlen porontyaimra?

Ahogy ezt kimondta, a két buksi már ott is volt, vinnyogott-makogott a lyuk szélén:

– Jaj, anyám, ehetném! Mikor hozol egy kis varkörtét?

Megszólalt a sünn:

– Ne búsuljon, komámasszony, majd hozok én zsályát is, ennivalót is. Térülök-fordulok, mindjárt itt vagyok.

A borznak annyi ideje sem volt, hogy bár egy köszönömöt sóhajtott volna utána, olyan gyorsan gurigázott el a patak felé. Szedett egy csokor zsályát, elment a vackorfához, meghempergőzött a hullott körtében, s aztán nagy terhével megindult felfelé a domboldalon. Megérkezett, s volt ott nagy öröm, hálálkodás.

– Holnap megint elnézek – búcsúzkodott a sünn, és elgurigázott.

Másnap megint felbotorkált a borzlyukhoz, harmadszor is. De most, hogy, hogy nem, a domb másik oldaláról érkezett, még hozzá korábban, mint azelőtt. Hát mit látott? Borz anyó, mintha a foga sohasem fájt volna, vígan rágsált egy diót, a babos kendő le volt dobva, s a porontyok teli hassal, jókedvűen hancúroztak körülötte. – Meggyógyult a jó lélek – gondolta a sünn, de nem szólt semmit, csak nézte-nézte boldogan a kis családot egy bokor alól. S egyszer csak megszólalt borz anyó:

– No, gyerekek, most be a lyukba, én pedig felkötöm a kendőt, mert mindjárt jön az

a bolond sünn. Hadd higgye azt, hogy fáj a fogam.

– Vagy úgy! – kapott észbe a sünn. – Ezek bolonddát tartanak engem? De megállj, huncut, majd megtanítlak én!

Azzal szépen elővakodott a bokor alól:

– Hát nem múlt el a fogfájás? – kérdezte. – Most már igazán nem tudom, mit hozzak...

– Jaj, ez a kutya fog! Már negyednap se éjjelem, se nappalom miatta – sópáncodott borz anyó. – Árthatlan porontyaim pedig éhen vesznek itt ma-holnap.

– Sose búsulj, komámasszony – mondta a sünn. – Majd hozok én neked egy kis kígyóhajat, azzal majd kenegetheted a fájós fogadat. Porontyaidnak pedig keritek gránátalmát, aszalt szilvát, s úti mazsolát, amennyi beléjük fér.

– Amíg élek, nem felejttem el jószágodat, sünn koma – hálálkodott borz anyó. Azzal a sünn nyakába borult. Az sem volt rest, megölelte, hogy csak úgy ropogott a csontja, s vagy hat tuske szúrt bele egyszerre a nyakába.

– Jaj, de szúrós vagy, sünn koma! – szisszent fel, s ugrott hátra – nem szeretnék a feleséged lenni!

A sünn nem szólt semmit, csak somolygott a bajusza alatt, aztán szép csendesen eldöcögött a bozót felé.

– Ugye, holnap ismét eljössz? – kiáltotta utána borz anyó – s elhozod mind, amit ígértél!

– Azt ugyan várhatod! – gondolta a sünn, s becsörtetett a bozótba. Ment a maga dolga után, utóvégre neki is volt néhány nevetlen porontya.

S a borzék másnap hiába várták. Esze ágában sem volt felkeresni őket. Várták, várták, még ma is várják, ha észbe nem kaptak...

Sztelmah meséje nyomán írta Jékely Zoltán

Csodás kegyelem

Csodálatos kegyelem, mily édes a hang,
mely megmentett egy olyan nyomorultat, mint én.
Már elveszttem, de most meglettem;
vak voltam, de most már látok.

A kegyelem tanította szívemet félni,
és a kegyelem könnyített félelmeimen.
Milyen értékesnek tűnt ez a kegyelem
a percben, amikor hinni kezdtem.

Sok veszélyen, erőfeszítésen és kelepcén át
már meg is érkeztünk.
A kegyelem hozott ily messze épségben,
és a kegyelem vezet majd haza.

Az Úr jót ígért nekem,
szava reményem záloga;
pajzsom lesz ő, és az adag,
amíg élek, kitart.

Igen, mikor eme test és szív megáll,
és halandó éltel véget ér;
Magamnak tudhatom, e papi ruha alatt,
az öröm és béke életét.

A föld hamarost elolvad, mint a hó,
A nap sem fog sütni már,
De Isten, ki létrehívott engemet,
Mindörökre megmarad nekem.

Amazing Grace

Amazing Grace! (how sweet the sound)
That saved a wretch like me!
I once was lost, but now I'm found,
Was blind, but now I see.

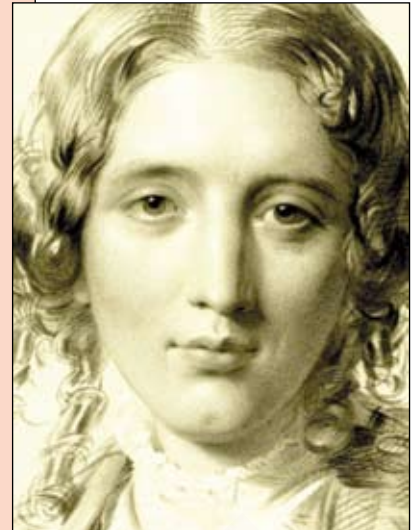
'Twas grace that taught my heart to fear,
And grace my fears relieved;
How precious did that grace appear,
The hour I first believed!

Through many dangers, toils and snares,
We have already come;
'Tis grace hath brought me safe thus far,
And grace will lead me home.

The Lord has promised good to me,
His word my hope secures;
He will my shield and portion be,
As long as life endures.

Yes, when this flesh and heart shall fail,
And mortal life shall cease;
I shall possess, within the veil,
A life of joy and peace.

The earth shall soon dissolve like snow,
The sun forbear to shine;
But God, who call'd me here below,
Will be forever mine.

Harriet Beecher Stowe

A *Csodás kegyelem* (Amazing Grace) ismert 18. századi keresztény ének, amely több vallási felekezet liturgiájában szerepel. Világhírnévre a 19. században tett szert, amikor a rabszolgafelszabadítási és más emberjogi mozgalmak himnuszává vált; a rabszolga-felszabadítással összefüggő amerikai polgárháborúban (1861–1865) mindkét fél (a konföderációs és az uniós csapatok) körében népszerű volt.

A *Körmök ösvényének* nevezett erőszakos indián kitelepítés (1838) során a cseroki indiánok temetési szertartásaikon is ezt a dalt énekelték, ezért ma a cseroki indiánok himnuszának is tekintik.

A *Szabadság himnuszának* tartott dalt számos előadóművész feldolgozta és előadta, emberjogi aktivista művészek énekelték olyan nagy koncerteken, mint az afrikai éhezők megsegítésére szervezett amerikai *Live Aid* volt 1985-ben, ahol Joan Baez adta elő. Számos filmben is megszólaltatják a legtöbbször skót dudán előadott híres dallamot.

Az *Amazing Grace* népszerűvé válásához nagyban hozzájárult egy másik legendaterem-

tő tett, a világ egyik legismertebb regényévé vált *Tamás bátya kunyhója* (Uncle Tom's Cabin) 1852-es megjelenése. Szerzője a híres abolitionista író, Harriet Beecher Stowe (1811–1896), aki úgynevezett lelkészcsalád (apja, nagybátyja és férje is kongregacionista egyházi prédikátor, illetve lelkész volt) tagjaként ismerkedett meg a rabszolgatartás szörnyűségeivel, s ennek hatására alkotta meg ellenvéleményét egy nagyívű regény formájában. Főhőse, Tamás bátya, a mindenkori rabszolgasors példaképévé vált. Már megjelenését követően több száz ezres példányban kelt el a regény, és vannak, akik szerint még a polgárháború – mely az északi győzelmével és a rabszolgatartás örökös eltörlésével ért véget – kitörésében is szerepe volt. A *Tamás bátya kunyhójában* Harriet Beecher Stowe a *Csodás kegyelmet* megtoldotta egy versszakkal.

Csupa nagyívű és megrázó történet (rabszolga-felszabadítás, polgárháború, emberjogi

mozgalmak, világhírű regény és filmek, a világ egyik legnagyobb jótékonyági koncertje stb.) kapcsolódik az 1748-as eseményeken alapuló, feltehetően 1772-ben keletkezett dalszöveghez. És maga a keletkezéstörténet sem akármilyen. A szöveget ugyanis egy John Newton (1725–1807) nevű rabszolga-kereskedő írta, aki 1748-ban, egyik hajóútja alkalmával hatalmas viharba keveredett, az elsüllyedés határára került, ekkor karját az ég felé emelte, és „Uram, könyörülj rajtam!” felkiáltással könyörgött Istenhez. Az átélt élmények hatására megtért, később felhagyott a rabszolga-kereskedéssel, a történet egyes változatai szerint az abolitionista (a rabszolgaság megszüntetéséért harcoló) mozgalomnak is híve lett.

Olvaszátok el, ha eddig még nem tettétek meg, Harriet Beecher Stowe *Tamás bátya kunyhója* című regényét! Az alapműveltség része. Remekmű.

Bence Erika

Kedves Olvasó Tanulók!

Jeles napok márciusban

Nőnap (március 8.)

1857. március 8-án New Yorkban 40 ezer készruhágyártásban dolgozó nő sztrájkolt a béregyenlőségért és a munkaidő csökkentéséért. Erre emlékezve 1910 augusztusában Koppenhágában Clara Zetkin javaslatára elhatározták, hogy nemzetközi nőnapot tartanak. Magyarországon 1914-ben ünnepelték először.

Gergely-nap (március 12.)

Az egyháztörténet úgy tudja, hogy a gergelyezés IV. Gergely pápa (827–844) intézkedésére terjedt el, aki ezzel Nagy Szent Gergelyt, az iskolák, diákok egyik védőszentjét akarta megtisztelni. A játékot eredetileg három diákgyerek adta elő: egy püspök és két káplánja. A többi gyerek megfelelő öltözetben egy-egy mesterséget képviselt. A gyermekpüspök a templomban versbe szedett prédikációt mondott, majd tavaszköszöntő seregével bejárta a várost. Az ünnep egyúttal a diákok tavaszi félévének kezdete is volt, amikor új társakat toboroztak.

Pi-nap (március 14.)

Ezen a napon született Albert Einstein, s ennek kapcsán ünneplik minden évben a Nemzetközi Pi-napot. A matematika egyik leghíresebb száma 3,1415926535...-tel kezdődik és a végtelenségig tart. Minden évben különböző rendezvényekkel, vetélkedőkkel, konferenciákkal „ünneplik” a számot, számos könyv jelent meg már a témával kapcsolatban.

Faltisz Alexandra: Gergelyjárás

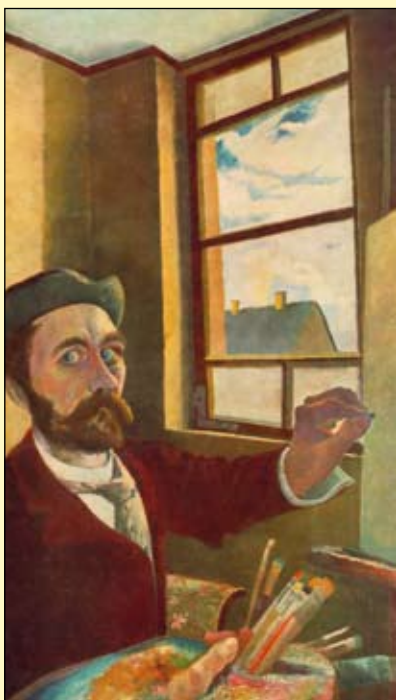
Sándor, József, Benedek (március 18., 19., 21.)

Az egész magyar nyelvterületen közismert időjárásjelző napok, és elterjedt időjárásregula: „Sándor, József, Benedek, zsákban hozzák a meleget!”, ami azt jelenti, ha ezekben a napokban kisiüt a nap, akkor hosszú, meleg nyár várható, ha nem süti ki, akkor hosszú, lucskos ősze lehet számítani.

NÉZZÜK EGYÜTT!

Csontváry

Csontváry nevét hallhattad, olvashattad már, éppúgy, mint Bartók Béláét vagy Ady Endréét: ismerősen csengenek. A XX. század nagy magyar művészei ők: egy festő, egy zeneszerző, egy költő. Sajnos, többen ismerik a nevüket, híruket, mint a műveiket – de reméljük, te nem elégszel meg ennyivel, és kíváncsi vagy, miért nagy a nagy, például festőnk, akinek teljes neve **Csontváry Kosztka Tivadar**.

Önarckép

A hídon átvonuló társaság

Itt látod önarcképének részletét, amelyet több mint száz évvel ezelőtt, 1894 és 1896 között készített. Ekkor már elmúlt negyvenéves. Münchenben tanult festeni. Kicsit szigorúan néz, ugye? Arca feszült, figyelmes. A szemét kerekíti, de nem rád néz. Saját vonásait szemléli, tükör előtt ül. Ilyennek látja önmagát.

A hídon átvonuló társaság festményén a híd közepén áll egy kis család. Apa, anya és az anya karjában a pólyás. Talán hozzájuk tartozik a teherhordó állattal a fekete ruhás férfi is, aki éppen elmenni látszik.

A harmadik csoport tagjai egy száraz, fenyegetően kopár fa tövében üldögélnek. Igaz, a

köpenyében burkolózó sötét alak hátat fordít nekik, magába zárkózik. Valami rosszat forral talán. Egy álomban minden megtörténhet, ezért minden bizonytalan. Csak a kép biztos, és hogy késő délután van. A lemenő naptól megvilágított sárgás ég és a kékbe hanyatló hegy előtt vörös fa pompázik. Kicsit sötét az egész kép középső tere, jön az este – fűben, fában, folyóban és dombvonulatban ott van már. (szitakoto.blog.hu)

Te hogyan folytatnád ezt a mesét? Kik ezek? Mi a nevük? Honnan jönnek és hova mennek? Keresd még Csontváry művei között hidat ábrázoló festményt!

A T-Rex rekonstrukciója

Az ember megjelenése előtt bolygónkat sok-sok millió éven át más élőlények uralták. Sőt mondhatni, hogy mi relatív új lakói vagyunk a Földnek, és hosszú múltjához viszonyítva csak egy rövidke kis időszakot képezzük. Az ember megjelenése előtti kort nem is tartjuk történelminek, hanem történelem előtlinek. Csak az első civilizációk megjelenésétől számíthatjuk igazán a történelmi korszakot. Az előtte lévő végtelenül hosszú periódus az őskor, amelyben az őslényeknek jutott a fő szerep. Van olyan állatfaj, amelyek a legősibb idők óta a mai napig fennmaradtak, ám nagyon sok faj még évmilliókkal ezelőtt kihalt.

Feltételezett T-rex-lábnyom Új-Mexikóban

A dinoszauruszokat ma csak mitikus, szinte mesebeli lényekként emlegetjük, pedig tény, hogy egykor földjeinket taposták. Az elnevezés 1814-ből ered, amikor egy brit őslénykutató, Richard Owen ezt a nevet javasolta néhány ismert óriási kihalt őshüllőre. Több mint 200 millió évvel ezelőtt jelentek meg, és kicsit több mint 60 millió éve tűntek el. Rengeteg maradványuk került elő a föld mély rétegeiből. Ezek az óriások mindaddig tisztázatlan körülmények között kihaltak a bolygónkról, feltételezhetően valamilyen elemi csapások pusztíthatták ki őket, talán a klímaváltozás, vulkánkitörések, vagy az emlősök megjelenése. Mindenesetre sokáig uralták a Földet. A dinoszauruszok aranykora a jura korszak volt.

T-rex, az őskor réme

Ha nem is a legnagyobb, de az egyik legveszélyesebb közöttük a legendás Tyrannosaurus rex, a kréta korban jelent meg. A név latinul zsarnokgyík királyt jelent. Jobb nevet nem is kaphatott volna ez a lény, hiszen más fajok számára a halál, a félelem, a könyörtelenség megtestesülését jelentette. Pusztá megjelenése általános pánikot keltett minden körülötte lévő élőlény számára. Az észak-amerikai kontinensen élt. Hossza meghaladta a 14 métert, vállmagassága a 4 métert, súlya akár a 7 tonnát, ezzel a legnagyobb húsevő volt, amely valaha létezett bolygónkon. (Magasabb volt, mint két ember egymás fejére állva.) Erős nyakán aránylag nagy fej helyezkedett el, széles, borotvaéles fogakkal teli álkapsát evésre és harcra egyaránt használta. Az egy méter hosszú koponyát nem volt könnyű hordani, ezért az üreges volt, hogy annival könnyebb legyen. Fogai, amelyekből 50-60 sorakozott, akár 20 centiméter hosszúra is megnőttek, emellett a hátsó lábain nagy karmok voltak. Mivel két lábon járt, mellső lábai idővel egyre kisebbre fejlődtek vissza. Olyan rövidek voltak, hogy nem érte el velük a saját száját sem. Ennek ellenére nem mondhatóak teljesen haszontalannak, evéskor és alvás utáni feltámaszkodáskor is segítségére voltak. Hosszú farka az egyensúlyozásra volt alkalmas, kifinomult szaglóérzéssel bírt, amellyel a potenciális áldozatot messziről kiszagolta. Főleg nagyobb növényevőkkel táp-

lálkozott. Becslések szerint élettartama átlagban 30 év körül lehetett.

Mint a legtöbb dinoszaurusz fajról, a T-rexről sem tudható pontosan milyen színű lehetett a bőre. Azt sem tudni, hogy pikkelyszerű vagy tollborítás volt-e rajta.

A dinoszauruszokat a medencéjük formája alapján két csoportba sorolták a tudósok, az Ornithischia, vagyis madármedencéjűek és a Saurischia, vagyis a mai hüllők elődei. A Tyrannosaurus a hüllőmedencéjűek rendjébe tartozik.

Tudtad-e?

A Tyrannosaurus egy harapásra valószínűleg több mint 200 kg húst tudott felfalni.

A Tyrannosaurus természetéről eltérő vélemények vannak. Egyes tudósok szerint nagy, lassú, kevésbé mozgékony húsevő volt, amely nagyjából tetemekkel táplálkozott, mások szerint agresszív vadász, a tökéletes gyilkológép, amely nemcsak nagy és erős, de egyben gyors is volt, sebessége meghaladhatta a 35 kilométert óránként.

A T-rex körül valóságos kultusz alakult ki. Rengeteg ember érdeklődik iránta, a legfiatalabaktól a legidősebbekig. Nincs szinte egyetlen dinoszauruszokról szóló játékfilm, amelyben meg ne jelenne a félelmetes T-rex mint a rettenetes gonosz főszereplő. Világszerte számos múzeumban dinoszauruszok maradványai vannak kiállítva, és általában a T-rex kelti fel a legnagyobb érdeklődést. Egyik leghíresebb és legjobban megőrzött csontváz a Sue nevet kapta. Chicagóban van kiállítva a Field természettudományi múzeumban. Nálunk is talán az őshüllők még népszerűbbek lesznek hamarosan, mert Újvidéken tavaszra tervezik a dinoszauruszpark megnyitását, ahol élő nagyságban lesznek kiállítva a legismertebb fajok rekonstruált másai, többek között a T-rex is.

A Tyrannosaurus koponyacsontja

Gyarmati Balázs történész

Sztárcsemeték és a Kung Fu Panda

Az Egyesült Államokban január végén volt a Kung Fu Panda harmadik részének a bemutatója, márciusban pedig eljut a világ többi részére is. Póék még bírják az iramot, és tovább űzik a kungfu mesterségét. A harmadik részben a kövér pandának egy családi találkozással kell szembenéznie, mégpedig elveszett apjára sikerül rátalálnia, akivel együtt egy közös kalandba vág bele. A sorozat harmadik részét is Jennifer Yuh Nelson rendezte, és ezúttal is sztárok kölcsönözték a karakterek hangjait. Egyebek közt Jack Black (Po), Bryan Cranston (Po apja), Dustin Hoffman (Shifu mester), Angelina Jolie (Tigris), Lucy Liu (Vipera), Jackie Chan (Majom), Seth Rogen (Sáska), David Cross (Daru), James Hong (Mr. Ping), Jean-Claude Van Damme (Krokodil mester), de hallhatjuk majd J. K. Simmonst és Kate Hudson is. A harmadik részben viszont sztárcsemeték is kipróbálhatták, milyen a szüleik munkája, ők is egy-egy karaktereknek adhatták a hangjukat, így a Kung Fu Panda egyesek számára családi tevékenység lett.

Angelina Jolie és Brad Pitt nagyon tudatosan nevelik csemetéiket, és nem ellenzik, ha azok a nyomdokukba szeretnének lépni, mi több, támogatják őket. A sztárházaspár hat gyermeke közül négyen (Pax, Zahara, Shiloh, Knox) is szerepelnek hangjukkal a Kung Fu Panda harmadik részében. Angelina szerint a gyerekek nagyon félénkek voltak, és igazából még nem érdekli őket a színészet, de nem szeretnék volna kihagyni ezt a lehetőséget, és végül remekül szórakoztak. Úgy tudni azonban, hogy nem csak ők lesznek az híres gyerkőcök a stáblistán. Jack Black arról számolt be egy interjúban, hogy kilencével fia, Sammy egy nyuszinak kölcsönzi hangját, így apa és fia már túlestek első közös munkájukon, de minden bizonnyal Dustin Hoffman unokája, Gus is hallható lesz a Kung Fu Panda harmadik részének eredeti verziójában.

Haspókból harcos

A Kung Fu Panda harcművészetben, akcióban és vígjátékban bővelkedő számítógépes animációs film. Az első részében megismerhetjük az ügyetlen pandát Pót, akinek a nevelőapja Mr. Ping – aki egy lúd – gombócétermében dolgozik, de titkon vad álmokat dédelget: a kungfu megszállottjaként kiváló harcosná szeretne válni, súlya és ügyetlensége viszont, úgy tűnik, ezt elérhetlenné teszi. Mr. Ping reméli, hogy Po egy napon átveszi az éttermét, és akkor megoszthatja vele a recept titkos összetevőjét. Közben Oogway mester, a teknős álmot lát, és szinte teljesen véletlenül Pót nevezi ki Sárkányharcosná. Po kiképzésre megy, de Shifu mester és az Őrjögő Ötös (Tigris, Majom, Sáska, Vipera és Daru) megvetésével kell szembesülnie. Po a bántások ellenére kitart abbéli reménye mellett, hogy valaki olyanná válhat, akit maga is megbecsül. Állhatatossága végül meghozza gyümölcsét. Shifu mester előtt világossá válik, hogy

a megszokottól eltérő módszert kell alkalmazni Po kitanítására, amikor szemtanúja lesz annak, mire képes a pandamedve, ha ételről van szó. A kiképzés végére Po nem pusztán a harcban sajátít el kiváló képességeket, megtanulja, mi a lemondás és a mértékletesség is. Noha a koncepció már legalább 1993 óta létezett, a film ötletét csak évekkel később fogalmazta meg Michael Lachance, a filmgyártó cég egyik ügyvezetője. A munkálatok 2004-ben kezdődtek meg, és 2008-ban volt a Kung Fu Panda első részének bemutatója. A második részben Po nagy veszélybe kerül, amikor Sárkányharcosként az ő feladata megvédenie a Béke Völgyét. Bátor barátai, az Őrjögő Ötös segítségével vannak, de amikor színre lép egy új, eddig ismeretlen gonosztevő, Shen nagyúr, az albínó páva, ők is kétségbeesnek egy pillanatra. Amellett, hogy Po és barátai szembenéznek a nagy gonosszal, a pandának még egy dolgot is ki kell derítenie: vajon ki lehet a vér szerinti édesapja? Innen folytatódik a harmadik rész.

Visszatérésére készül

Nem mintha a zeneipar sokáig nélkülözötte volna, Beyoncé csupán két évet pihent, de máris teljes odaadással készül visszatérni, bejelentette ugyanis, hogy áprilisban világkörúli turnéra indul. Ezt igazolja az is, hogy nemrég megjelent az énekesnő új dala, a Formation, méghozzá videoklippel együtt. Beyoncé egyébként nemrég a Coldplay és Bruno Mars oldalán állhatott színpadra az ötvenedik alkalommal megrendezésre került Super Bowl félidejében. Ekkor jelentette be közelgő turnéját is. Egyébként egyes kritikusok szerint katartikusra sikerült Beyoncé fellépése, a közönség őt ünnepelte annak ellenére, hogy a fő szenzáció a Coldplay volt.

Készül az új Star Wars

Két hónappal az új Star Wars-film bemutatása után már meg is kezdődött a folytatás, a nyolcadik rész forgatása. A népszerű filmsorozat készítői be is jelentették, hogy nem tervezik húzni az időt. Ezzel egy időben az is kiderült, hogy az előző részben feltűnt Mark Hamill, Carrie Fisher, Adam Driver, Daisy Ridley, John Boyega, Oscar Isaac, Lupita Nyong'o, Domhnall Gleeson, Anthony Daniels, Gwendoline Christie és Andy Serkis is visszatérnek a folytatásba, Benicio Del Toro, Laura Dern és Kelly Marie Tran személyében pedig új tagokkal bővül a szereplőgárda. A 2017 decemberére várható alkotás forgatókönyvét Rian Johnson írta, aki a film rendezője is lesz.

Férjhez ment Hayley Williams

A Paramore énekesnője ötven közeli családtagja és barátja jelenlétében fogadott örök hűséget Chad Gilbertnek, akivel 2008 óta alkotnak egy párt. Úgy tudni, Chad 2014 decemberében kérte meg barátnője kezét, azóta pedig elintézték a házasságkötéshez szükséges iratokat is. Az esküvőt a nashville-i Franklin Theaterben tartották meg, ahová a pár legközelebbi hozzátartozói kaptak meghívást, ezt követően pedig egy étteremben folytatódott a vigadalom. Hayley Williams az áttörést a Paramore együttesnek köszönheti, amellyel 2004-ben törtek be a köztudatba. A Paramore négy albumot adott ki, a legutóbbit 2013-ban, és az együttes neve lett egyben a címe is. Erről a lemeztől a Now, az Ain't It Fun és a Still Into You lettek a legnagyobb slágerek. Chad Gilbert szintén zenész, ő a New Found Glory frontembere.

Új lemezt adtak ki

A Río Roma neveú mexikói duó új albuma a napokban jelent meg. Mexikóban hatalmas sikernek örvend a José Luis Roma és Raúl Roma alkotta duó, de bárhol is lépnek fel, koncertjeiken mindig óriási a tömeg. Egyébként a duóhoz fűződik A szerelem száz színe című mexikói telenovella betétdala, a Hoy Es un Buen Día is. A Río Roma új nagylemeze, az Eres La Persona Correcta En El Momento Equivocado címet kapta, ez egyben az egyik daluk címe is. Az ehhez készített szöveges klippel már megismerkedhettek a rajongók, akárcsak a Contigo című zeneszámukkal is.

„Kedves Bizi!

A kedvenc oldalaim közé tartozik a Bizalmas sorok, a barátnőmmel rendszeresen elolvassuk. Most úgy döntöttünk, hogy mi is megírjuk a problémánkat, mert nagyon sokat beszélgetünk róla, mégsem találunk igazi megoldást. Én írom a levelet, mert főleg én nem tudom, mit tehetek. Mindketten hetedikesek vagyunk. A probléma a legjobb barátnőmmel kapcsolatos, aki szerelmes a volt fiúm barátjába. Az a fiú viszont észre sem veszi őt, mert az egyik osztálytársnőnkbe van belezúgva. Egy ideje csapja is neki a szelet. A barátnőm meg csak idegeskedik, eszi magát, sokszor sír, és közben tagadja, hogy tetszik neki a fiú. Véleményem szerint ezt azért teszi, mert azt gondolja, könnyebb lesz az élete, nem fogják piszkálni az osztályban, ha tagadja, hogy tetszik neki a fiú. Én már nagyon régóta ismerem, és tudom, fáj neki, hogy észre sem veszik. Abból is látom a fájdalmát, ahogyan viselkedik, amikor az osztálytársnőnkkel beszélget, vagy elolvassa a lány mobilján az üzenetet, amelyet a fiú küldött neki, mert ez az osztálytársnőnk mutogatni szokta ezeket az SMS-eket. A barátnőm már sok mindent megpróbált, hogy figyeljen rá a fiú, de az mindig hüvösen viselkedik vele. Általában keresztilnéz rajta, mintha ott sem lenne. Mit tegyek, hogyan segítek neki? Jó lenne, ha el tudná felejteni ezt a fiút? Kérlek, segíts!

Hunyorka”

Válasz:

Kedves Hunyorka!

Sajnos, ilyen és hasonló helyzetekben, nem sokat tehetsz. Valójában a probléma megoldásának a kulcsa a barátnőd kezében van. Neki kell beismernie magának, hogy ez a fiú nem az igazi számára. Fel kell dolgoznia az elutasítást, a csalódást, amelyet megélt, és el kell gondolkodnia azon, hogy miért is kapaszkodik még mindig ebbe a fiúba annak ellenére, hogy sok-sok jelet kapott tőle, amelyek arra utalnak, hogy a fiút nem érdekli. A barátnődnek meg kell gyászolnia a fiú iránti érzelmeket, hisz az érzelmeket nem tudjuk csak egy kézmozdulattal kiradírozni. Ehhez idő kell. Szembesülnie kell azzal a ténnyel, hogy senkit sem kényszeríthetünk a szerelemre, még ha néha a csillagokat is megpróbáljuk lehozni az égről ennek érdekében. Te magad

annyt tehetsz, ami egy jó barátnőhöz illik, hogy támogatsz, figyelmesen meghallgatod, megérted, sokat beszélgetek azokról a dolgokról, amelyeknek örülsz, és amelyek fájnak. Az érzelmek és a gondolatok megosztása, a bizalom, egymás megbecsülése, az, hogy ott vagytok egymásnak jóban-rosszban, a baráti szeretet sokkal fontosabb, mint az, hogy valaki helyett megoldjuk a gondját. Segíteni kell neki abban, hogy ne legyen ideje búslakodni. Beszélgessetek, szórakozzatok, tevékenykedjétek együtt, iratkozzatok be táncra, tornára, töltsétek ki az időt tevékenységekkel. Ha aktívok vagytok, társakkal találkoztok, szélesítitek az ismeretségi köreiteket, és nagyobb a valószínűsége annak, hogy új, érdekes embereket ismerhettek meg. Ki tudja, lehet, hogy ott van közöttük az új szimpátia, az új szerelem, a nagy Ő.

„Kedves Bizalmas sorok!

Tizenégy éves vagyok és nagyon boldogtalan a fiúm miatt. Nem tudom, mit tegyek. A hétvégén a fiúm is eljött hozzám, amikor a barátnőim is nálam voltak, és flörtölni kezdett az egyikükkel. Egész idő alatt csak vele beszélgetett. Amikor megkérdeztem tőle, mi volt ez, azt mondta, hogy az a lány sokkal jobban tetszik neki, mint én. Én azóta csak sírni tudok. A barátnőm és a volt fiúm, amikor látják, hogy sírok, csak nevetnek rajtam. Mit tegyek?

Rózsaszál”

Válasz:

Kedves Rózsaszál!

Először is, vegyél mély levegőt, mosdjal meg hideg vízzel! Keress egy szép füzetet és írd bele mindazt, amit a volt fiúdnak és a volt barátnődnek mondanál, és jól sírd ki magad ekkor! Tegyéld pontot erre a történetre, mert a szerelemnek (amely lényegében csak vonzalom volt) és a barátságának is vége van. Ne búsulj egyik miatt se, mert mindkettő hamisnak bizonyult. Önző, tapintatlan, érzéketlen személyeknek bizonyultak, akik nem érdemelik meg, hogy erőt, energiát és érzelmet pazarolják rájuk. Még jó, hogy most derült ki, milyenek is mindketten. Mindkettőtöknek mondd el, hogy haragszol rájuk, megbántottak, és amit tettek, egyikkőtől sem vártad. Biztos, hogy akad majd egy-két jó barátnő, akivel jól érzed magadat, és akik tudják, hogy milyen az igazi barát. Addig is sportoljál, mozogjál, táncoljál, mert a rendszeres mozgás segít abban, hogy túltedd magadat a szomorúságon! Közben még a külalakod és a kondíció is növeked, és ettől jobban érzed magad a bőrödben.

ILLIK, NEM ILLIK?

Viselkedési tízparancsolat vendéglőben

Manapság egyre többen étkeznek étteremben, fordulnak meg szállodákban, az ő számukra talán a társasági etikett magától értetődő. Tény azonban, hogy leggyakrabban mégis otthon ülünk asztalhoz. Mégsem árt feleleveníteni, hogyan kell ilyen helyen viselkedni, mert közeledik a kirándulások ideje, s ilyenkor megmutathatjuk jólneveltségünket.

Amit a tányéron hoznak, az mind a vendégé, s elvileg mind fogyasztható: a levelek és a virágok is. Ha cipóban kapjuk a levelet, a cipót is elfogyaszthatjuk. Már nem érvényes, hogy nem illik mindent megenni, ellenkezőleg: azzal, hogy a vendég mindent elfogyaszt, tudtára adja a főszakácsnak, hogy ízlett az étel.

Nem illik könyökölni (a kezünket tartsuk az asztalon!), kirakni az asztalra a mobiltelefonunkat vagy a pénztárcánkat. A mobilt csöndesre

állítjuk, hogy étkezés közben senki ne zavarjon. Nem szabad a széken hintázni, az asztaltól félig elfordulva keresztbetett lábbal ülni, játszani a karkötőnkkel, nyakláncunkkal, az asztalon lévő tárgyakkal.

Az evőeszközöket abban a sorrendben kell az egyes fogások elfogyasztásához igénybe venni, ahogyan kirakták. A legszeleső késsel és villával kezdjük az előételt, a főételt pedig azzal, amelyik a tányérhoz a legközelebb van.

Kenyérből, zsemleléből kis darabot letörünk – hasonlóan a szőlőből is egy-egy szemet lecsípünk –, és ezt tesszük a szánkba.

Ha étkezés közben a földre esik egy falat, ne hajoljunk le érte, hagyjuk a pincérre, ő majd eltakarítja, és ugyancsak kicseréli a földre esett villát, kanalat!

Szakítás tudományos szemmel

Sokféle elvállással találkozunk életünk folyamán, a baráti búcsútól kezdve a hetekig gyöttrő szakításig. A szakítással kapcsolatos érzéseket sok minden befolyásolja, maga a megszakított kapcsolat minősége, illetve az azt befolyásoló körülmények. Ahelyett, hogy különböző pszichológiai elmélettel állnánk elő az említett állapot megmagyarázására, nézzünk inkább néhány szakítással kapcsolatos friss tudományos kutatást.

Azzal kapcsolatban, hogy a fiatalok melyik szakításos módszert részesítik előnyben, az amerikai Pew Research Center, közvéleménykutató intézet tanulmányt végzett, amely a tinédzserek technológia-használatára és romantikus kapcsolataira irányult. Az idősebbekhez hasonlóan a tinédzserek is rosszul tekintettek a szöveges üzenetekben megfogalmazott szakításra. Az említett kutatás alapján a tizenévesek szerinti legelfogadhatóbb módszer a személyes módon közölt szakítás. A legkevésbé jó módszernek az SMS-es szakítást, illetve a különböző közösségi oldalakon küldött üzeneteket tartják.

„Ne gondold rá, tedd túl rajta magad!” – hangzik el tanácsként sok szakítás után. *Grace Larson*, a Northwestern Egyetem pszichológusának kutatása szerint nem feltétlenül ez a legjobb tanács. A felmérésben 210 önkéntes vett részt, akik a kutatóhoz hasonlóan éppen párkapcsolati szakításon voltak túl. A kutató tesztek segítségével mérte fel a résztvevőknél felmerülő szakítással kapcsolatos érzéseket, majd kilenc hét elteltével ugyanezzel a módszerrel megismételte a felmérést. A résztvevő csoportok egyike csak ennek a két tesztorozatnak a kitöltésében vett részt, a másik csoport tagjai viszont kilenc héten keresztül rendszeresen bejártak a laboratóriumba, ahol a volt kapcsolatukról és az azzal kapcsolatos érzelmeikről kellett beszélniük. Azoknál a résztvevőknél, akik visszajártak a laborba, érzelmi állapotuk javulását észlelték, ellentétben azokkal, akik csak a két tesztet töltötték ki. A fent leírt kutatás eredményei tehát azt mutatják, hogy a kibeszélés nagy segítséget jelent a szakítás feldolgozásában.

Egy másik kutatásban, amelyet az amerikai Binghamton Egyetem és a University College London közösen végeztek, arra az eredményre jutottak, hogy a nők egy-egy szakítás után több kint szenvednek el, de ezek után biztosabban felépülnek. *Craig Morris* és kutatótársai összesen 5705 résztvevőt kérdeztek meg arról, vajon mekkora testi-lelki fájdalmat éltek át a szakításuk után. A nőknél a testi fájdalom 4,21, az érzelmi pedig 6,84 egységnyi átlagértékben jelent meg, a férfiaknál viszont a testi 3,75, az érzelmi fájdalom pedig 6,58 egységnyi értéket mutatott. A nyilvánosságra hozott eredmények mellett a kutatásban az is napvilágot látott, hogy a nők a magasabb értékek ellenére teljesen felépülnek, lelkileg erősebbé válnak, a férfiak viszont csak továbblépnek egy-egy szakítás után. Az eredmények tehát azt bizonyítják, hogy a nők és a férfiak egymástól lényegesen eltérően épülnek fel egy-egy szakítás után.

A HVG Extra alapján összeállította: Kis Laura

Ki van a tükörben?

Mit tennél, ha neked és a barátnődnek ugyanaz a ruha tetszene? Hogyan reagálsz, ha egy fiútól virágot kapsz a születésnapodra? Válaszolj a kérdésekre, és megtudod, hogy melyik típusba tartozol!

1. Rájössz, hogy a srác, akivel a barátnőd össze akar hozni, kétbalkezes lúzer. Hogyan reagálsz?

- Lehetne még ennél is rosszabb.
- Adok neki fél órát, hogy javítson a benyomáson.
- Rekordidő alatt lekoptatom.

2. A barátnőddel shoppingoltok, amikor mindkettőtöknek megtetszik ugyanaz a ruha. Csak az a baj, hogy egyetlen darab maradt belőle...

- Azt mondom: „Vedd meg te, neked úgymint jobban áll.”
- Örült ötlettel állok elő: vegyük meg közösen, és felváltva viseljük.
- Meggyőzőm a barátnőmet, hogy nekem kell megvennem, mert rajtam jobban áll.

3. A sráctól, aki tetszik, virágot kapsz a születésnapodra.

- Nagyon megörülök neki... A virág olyan romantikus!
- Megköszönöm, és pusztit adok neki.
- Rábámulok, és azt kérdezem: „És hol van az igazi ajándékom?”

4. Szuper buli lesz a hétvégén, és szeretnél valami új cuccot venni.

- Olyan ruhát veszek, ami divatos színű.
- Olyasmit választok, ami illik a személyiségemhez.
- Vásárolok egy minit, amiben eléggé vonzónak érzem magam.

5. Az osztályzataid egyre rosszabbak. A barátnőd megkérdezi, nincs-e valami baj. Mit mondasz?

- Lehajtom a fejem, és sírni kezdek: „Olyan buta vagyok...”
- Beismerem, hogy gondjaim vannak, és megkérdezem, tanulhatnánk-e együtt?
- Nevetni kezdek, és azt mondom: „Ugyan már, engem egyik tanár sem fog megbuktatni!”

ÉRTÉKELÉS:

Legtöbb az a) válasz:

Szigorú vagy, de csak magaddal. Szeretnéd, hogy az emberek kedveljenek, de ezt nem tudod elérni, ha arra számítasz, hogy minden helyzetből vesztesen fogsz kikerülni. Mindennek te vagy az oka, mindig neked kell engedni, mindig valaki másnak van igazsága... Ennek semmi értelme. Szedd össze egy kicsit magad!

Legtöbb a b) válasz:

Te éppen olyan vagy, amilyennek képzeled magad. Magabiztos, racionális, két lábbal állsz a földön. Nem hiszed, hogy te vagy a legrosszabb, de azt sem, hogy a legjobb. Reálisan látod a saját helyzetedet szinte minden szituációban, amelyben találkozol magaddal. Csak így tovább!

Legtöbb a c) válasz:

El vagy telve magaddal, és ezt tudod is. Mások egoistának láthatnak, de te ezt sem bánod. Szeretsz főnökösködni, kritizálni másokat, győzni. De nem árt, ha tudod, hogy a túlzott magabiztosság, a felsőbbrendűségi érzés gyakran kisebbségi komplexusban gyökerezik.

Tippek a hatékony bocsánatkéréshez

Bocsánatot kérni nem olyan egyszerű, mint amilyennek azt elsőre gondolnád. Valószínűleg a megbocsátáshoz senkinek sem elég az, hogy azt mondd, „bocsánat”. Akitől bocsánatot kérsz, annak látnia kell, hogy valóban őszinte a bocsánatkérésed, illetve hogy tényleg megbántad a dolgot, és komolyan is gondold.

Sokszor nem elég egyetlen szó ahhoz, hogy megbocsátást nyerj. Meg kell indokolnod, hogy miért bánod, amit tettél, és hogy hogyan tennéd jóvá. Legtöbb esetben ekkor a másik fél megbocsát, és kibékültök. Cikkünkben 5 olyan bocsánatkérési tippet olvashatsz, amely segítségével gyorsabban kibékülhetsz barátoddal vagy barátnóddal.

Sajnálkozás

Ez a bocsánatkérések egyik tipikus fajtája, melyben elismerjük, hogy hibáztunk, és azután elnézést kérünk. Ez általában az érzelmekre hat, és a lelki fájdalmat igyekszik enyhíteni: „Sajnálom, durván fogalmaztam, tudom, hogy megbántottalak, ne haragudj rám!”

A felelősség vállalása

Ez a bocsánatkérésnek az a fajtája, melyben felelősséget vállalunk a tetteinkért, és beismerjük, hogy hibáztunk. „Ne haragudj, nem kellett volna ilyen hangnemben beszélnem veled, túl hevesen reagáltam, bocsáss meg!”

Kárpótlás

Egy egyszerű bocsánatkérés helyett sokkal jobban hangzik egy olyan, melyben a hibád után kárpótlást nyújtasz a másik fél szeretetnyelvén.

„El sem tudom hinni, hogy milyen szörnyen reagáltam, elnézést kérek! Mondd, mivel tudnálak kiengesztelni?”

Hangsúlyozd, hogy szeretnél változtatni a viselkedéseden

Az ilyen fajta bocsánatkérések során nagyon fontos, hogy lássák rajtad azt, hogy tény-

leg meg akarsz változni, és nem szeretnéd legközelebb megbántani őt.

„Elvesztettem a fejemet, tudom, hogy nem volt helyes, amit tettem. Nem akarom, hogy ismét előforduljon, tudsz adni valamilyen tanácsot annak érdekében, hogy ez ne történjen meg többé?”

Megbocsátást kérni

Ebben az esetben előbb kell megbocsátást kérni, mint fogadkozni. Itt is nagyon fontos az, hogy őszintének látszon, amit teszel, és hogy valóban hihetően add elő.

„Ne haragudj, nem kellett volna kiabálnom, nem fog máskor előfordulni.”

A legjobb módszer persze, ha nem bántasz meg senkit, így nem kerülsz olyan helyzetbe, hogy bocsánatot kelljen kérned. Éppen ezért jól gondold át, hogy mit teszel! Am ha mégis hibázol, akkor igyekezz az előzők szerint bocsánatot kérni, és bocsánatkérés közben sohasem felhánytorgatni a másik hibáit. Ne keresz kifogásokat a vitát kiváltó tetteredre, és vállald azok következményeit! Meglátsd, így hamar elszáll a harag!

Ezért érdemes mindennap teázni

Jobban védhetnénk az egészségünket, ha több teát fogyasztanánk, mivel ennek az italnak számos kedvező hatása van. A rendszeres teavás ráadásul hozzájárulhat a napi folyadékigényed fedezéséhez is.

Milyen teát szeretünk?

Az utóbbi években érdekes trend bon-takozott ki a teafogyasztásban, a hagyományos fekete teától elfordultunk, és a herba-, valamint a valódi gyümölcstea lett a favorit. Ez utóbbi adja mára a fogyasztás döntő részét, miközben zöld tea csak mintegy 10 százalékban fordul elő csészéinkben, a tradicionális teafajták aránya pedig az egyötöd alá csökkent. Némileg ellensúlyozza ezt a hűtött, jeges teák nyári fogyasztása, ezekből ugyanis több mint tízlitert is kortyolunk el évente fejenként.

Miért jó teát inni?

Évtizedek óta kutatások tárgya a tea számos jótékony, vagy egyelőre még csak annak vélt hatása. A rákos betegségeket megelőző hatását említik leggyakrabban. A hatás főleg a zöld tea fogyasztásakor volt kifejezett, de a fekete teák esetén is megfigyelték.

Sokkal több embert érinthet azonban az, hogy a tea bizonyítottan védő hatással van a fogakra, ha cukor nélkül fogyasztják. Teavás után csökken a szánkban a baktériumok száma, így azok kevésbé tudnak plakkot képezni, és csökken a nyálban lévő amiláz enzim aktivitása is, amely a szénhidrátokat egyszerű, de fogkárosító cukrokká bontja a szánkban. Mindemellett érdemes még a védőhatások közé sorolni a teák magas fluor- és mangántartalmát is.

Körömfestési praktikák

Még mindig nem fejlesztetted tökélyre a körömlakkozási technikádat? Az alábbi összeállításban praktikus tanácsokkal látunk el.

Ne tedd!

Színes körömlakk felvitele előtt sose hagyd ki az alaplakkot, különben sárgásra színeződnek a lakk alatt a körmeid.

Tedd!

Picivel a körömágyi bőr fölött kezd a lakkozást, hogy ne fessd be a bőrödöt is. Ha nem így teszel, lakkozás után nehéz lesz úgy eltávolítani a fölösleges festéket, hogy ne rontsd el a műveletet.

Ne tedd!

Minden lakozásnál óhatatlanul összekenyjük az ujjainkat. Ne felejtse el ezeket a kis foltokat letörölni egy körömlakklemosóval átitatott fültisztító pálcikával!

Tedd!

Ha 1-2 nap után bemattul a körömlakkod, de még nem kopott le a széle, egy átlátszó fedőlakkal vadonatúj fényt adhatsz neki.

Ne tedd!

Ha extra gyorsan kopik a lakkod, valószínű, hogy a körmeid felszíne kicsit olajos maradt. Körömlakklemosóval töröld át őket, mielőtt lakkozol, így megszabadulhatsz ezektől a természetes olajjoktól.

A vitaminok az emberi szervezet számára nagyon fontos anyagok, nélkülük szervezetünk nem tud működni. Összesen tizenhárom van belőlük, mindegyikből csak igen kis mennyiségre van szükségünk. Sajnos ezeket a vegyületeket nem tudjuk előállítani, csak élelmiszerekből juthatunk hozzájuk. Van olyan folyamat a szervezetben, melyhez csak egyféle vitamin szükséges, míg másokhoz többféle is szükséges van.

Mik azok a vitaminok?

Mivel az összes vitamin nem található meg egyetlen élelmiszerben, nagyon fontos, hogy mindennap együnk többféle ételt, italt, elsősorban sok zöldséget és gyümölcsöt, gabonaféléket, de ne feledkezzünk meg a sovány húsokról, tejről, sajtokról sem. Ha így étkezünk, biztosan hozzájutunk a szükséges vitaminokhoz.

Hogyan fedezték fel?

Az 1910-es években a tudomány számára egyértelművé vált, hogy az ember táplálékának az energiát adó tápanyagokon, az ásványi sókon és a vízben kívül egyéb, fontos anyagokat is kell tartalmaznia. Ezt végül, 1912-ben egy olyan kísérlet bizonyította be, amely egyúttal egy gyógyító hatású anyaghoz is elvezetett. Ekkoriban egy addig gyógyíthatatlan, beriberi nevű betegség okozott szenvedést az embereknek. Egy lengyel tudós, Kazimierz Funk kezdte el keresni a betegség ellenszerét. Mivel a statisztikák azt mutatták, hogy ahol sok hántolatlan barnarizst esznek, ott sokkal ritkább ez a betegség, mint ott, ahol hántolt rizzsel táplálkoznak, arra következtetett, hogy kell lennie a barnarizsben egy olyan anyagnak, amely ellenállóvá teszi az embereket. Ezért azon kezdett dolgozni, hogy felfedezze azt az anyagot, amely ezek szerint a

rizsszemek héjában található. Meg is talált egy aminos csoportot, amelyet sikerült elkülönítenie, és az abból készült gyógyszerrel valóban meg lehetett gyógyítani a beriberit, amelynek megszüntetéséhez már a barnarizs önmagában nem volt elég: jóval nagyobb és töményebb adag kellett a hatóanyagából, mint amennyit az ember meg tud enni. A „vitamin” név tehát úgy született meg, hogy az életet („vita”) védő anyagról kiderült, hogy az egy amin – már csak össze kellett tenni a kettőt. Később, amikor már a többi vitamint is ismerték, a rizskorpából kinyert anyagot a B1-vitamin (Thiamin) néven illesztették be a rendszerbe.

Szent-Györgyi és a C-vitamin

1893. szeptember 16-án született Szent-Györgyi Albert, az egyetlen magyar tudós, aki még magyarországi lakosként kapta meg a Nobel-díjat, 1937-ben. Szent-Györgyi a kutatásait külföldön kezdte, Szegeden folytatta, majd a háború után, 1947-től ismét külföldön, az Egyesült Államokban végezte. Nevét a C-vitamin felfedezése tette híressé. A C-vitamin azóta is az egyik, legfontosabb vitaminunk, amely nélkül számos betegséggel nem tudnánk szembenézni.

Tavaszcseresznye

Ezzel a mutatós csokorral tavaszi hangulatot varázsolhatsz a szobádba. A virágok nagyon helyesek, és sosem hervadnak el. Nőnapra ajándéknak is elkészítheted.

Szükséges anyagok:

- egy nagy marék különböző méretű színes gomb (egyszerű párnagombok is megteszik, ha akrilfestékkel színesre fested őket)
- néhány hurkapálca
- egy kevés maradék szalag
- filcanyag
- kartonpapír
- dekorgumi

Elkészítés:

A virágszirmokat papírból, dekorgumból vagy vastagabb filcanyagból vágd ki, attól függően, hogy éppen mit találsz otthon! A gombokat varrd rájuk, de még egyszerűbb és stabilabb tartást ad, ha vékony dróttal erősíted össze. Ezt utána már csak rá kell tekerni a hurkapálcára. Hogy biztosra menj, egy csepp ragasztóval is érdemes fixálni.

Végül köss csinos masnikat a pálcákra, és máris kész! Pohárba helyezve szép tavaszi dísz lesz az otthonodnak.

Tudod-e?

- A hóvirág, mint a neve is mutatja, gyakran áttör a hórétegen, nem várja meg annak elolvadását, mintegy üde látványként a tél egyhangú szürkesége után.

- A hóvirágból kivonható galantamin egy természetes anyag, amely elősegíti az izmok elernyedését és az alvást.

- Hóvirág szavunk görög eredetű, szó szerint tejvirágot jelent.

- A hóvirág nevében több nyelvben is szerepel a hó szó: pl. snowdrop (angol), Schneeglöckchen (német), perce-neige (francia), sniezyiczka (lengyel), snödroppe (svéd), bucanave (olasz) stb.

- A hóvirág ritkán ugyan, de női keresztnévként is használatos.

- A hóvirág hagymája több alkaloidot tartalmaz, melyek gyógyszerek alapanyagaként használatosak.

- Bár jól bírja a mínusz fokokat, a hóvirág túl nagy hidegben hibernálja magát, vagyis ideiglenesen lelassítja, esetleg le is állítja az életfunkcióit.

- A Hagymás-hegységben található egy Hóvirág nevű cseppkőbarlang.

- Az ibolya leggyakrabban használt része nem más, mint ellenállhatatlan, édes illata. Virágjából olajat

készítenek, mely a világ egyik legrágább illóolaja.

- Az ibolya bizonyos lepke és pillangófajok lárvájának elengedhetetlen tápláléka.

- Az ibolya magjait hangyák hurcolják szét, amelyek a mag függelékét (hangyakalács) ragadják meg, majd hosszabb táv megtétele után elejtik a magot, s a hangyakalácsot „jutalmul” megeszik.

- A német költő, Goethe erdei sétáira mindig vitt a zsebében ibolyamagokat, amit aztán szétzört, így köszönte meg a természetnek a sok szépséget.

- Német nyelvterületen az ötödik házassági évfordulót ibolya lakodalomnak is hívják.

REJTVÉNY

1	2		3	4	5	6	7		8	↘
9	CS		10						11	
14					15	16			17	
19	20		21						23	
24			25			26		27		
28		29				30	31			

Keresztrejtvény

- Gratulálok a bátorságához, az operációt hősiessé állta, bár a műtét előtt dulakodott a nővérekkel, kiabált és káromkodott is.

- ...
(A páciens választát a rejtvényben talárod.)

Vízszintes sorok: 1. A poén első része, 9. Fekete István fecskéje, 10. Tehénnév, 11. A Jupiter holdja, 12. Az összeadás szava, 13. Mitikus király, 14. Kopár, 17. Te németül (ék. f.), 19. Z. D., 21. A közelebbit, 22. Selyemszövet, 24. Rangjelző, 25. Nem németül, 27. Belgrádi hetilap, 28. Hím kecske, 30. Szíj betűi keverve.

Függőleges sorok: 2. Tojás németül, 3. Nincs teljesen megérve, 4. Reteszelt, 5. Telesport röviden, 6. Igerag, 7. Nóta, 8. Pénzt költ, 9. A poén második része, 12. A poén befejező része, 15. Eszterke, 16. Hangtalan nóta, 18. 49 Rómában, 20. Lada betűi, 23. Templomi szertartás, 26. Jön betűi, 29. Karády Katalin, 31. Zita egyneműi.

Betűrejtvények

1	2	3	4
SZ E	SZ D I A	K O CRT	+ Z

Skandináv rejtvény (7.)

Rejtvényünkben Csokonai, Ady és József Attila műsájának költői nevét kell megtalálnotok.

	EREDMÉNYES	NÉMET FOLYÓ	BELLA BETŰI	FÉRFI-NÉV	TÖPRENG	PENGETŐS	ÁLLÓVÍZ
	50	ÁZSIAI ORSZÁG	...MAIL	NÉMET NÉVELŐ	FRANCIA-ORSZÁG	HANGSZER	SZÉLE
KIMOZDUL							
DÍSZ-ÉS GYÖGY-NÖVÉNY						SZÜLŐ	DÉL ELLENTÉTE
						NÁTRIUM	
						MOZGÉ-KÖNY	
KACAG	FÖLDBE ÁSOTT GÓDOR	...-RE,	◆	EZ	FORDÍTVÁ VAGYON		
KÖMÜVES...	VULKÁNI KÖZET	KINO		500	LEGO BETŰI		
			DÉL	HIBÁZTAT	FORDÍTVÁ VAGYON KINA EGYNEMŰI		
			JUT NEKI	ÖKÖR SZERBÜL		TELESPORT	
NAGYOBB TELEPÜ-LÉSEK				LÁTOGATÓ		KELETI TÁBLAJÁTÉK	X, Y, ...
				1001			MORZE-HANG
CSÓNAKOT HAJT		MANGO BETŰI			MAGYAR HELYSÉG		
		LUXEMBURG			NÉVELŐ		
FŐKÉNT INDIÁBAN ÉLNEK			3,14		FÉNYMÁZ		
						IGERAG	

A 6. skandináv rejtvény megfejtése: AMILYEN AZ IDŐ JÓZSEFKOR, OLYAN LESZ NYÁRON, SZÉNAHORDÁSKOR.

A csodálatos emberi test

Van fogalmad róla, hogy milyen csodálatos a tested? Néhány igazán nagy szám is van benne. Egy felnőtt teste például körülbelül 340 billió apró sejtet tartalmaz.

Az idegsejtek a leghosszabb sejtek a testünkben. Jeleket szállítanak a központi idegrendszertől a szervek és a végtagok felé.

Milliárdnyi baktérium

Az átlagembernek kb. 1 billió baktérium van a bőrén. Ezek legfőképpen a hajhagymáknál és a hámrétegen találhatóak.

Mintegy 1000 féle baktérium lelhető fel a bőrünkön, de szerencsére a legtöbbjüktől nem betegsünk meg.

Számoljunk csontokat!

Rengeteg csontunk van. Amikor megszületünk, 350 csontunk van, de ezek közül néhány összeforr, ahogy növünk. Mire felnövünk, adigra 206 csontunk lesz.

Egy felnőtt csontváznak

22 csont van a koponyájában,
26 csigolyája van a gerincében,
24 bordája van,

27 csontja van mindkét kézfejeében.

A leghosszabb csont a femur, azaz combcsont, és a legkisebb a kengyel a fülben.

Egy maréknyi haj

Tudod, hogy mennyi hajszál van a fejedben? Attól függ, milyen színű a hajad:

Ha vörös, akkor kb. 90.000 hajszálad van.

Ha fekete, akkor kb. 108.000 hajszálad van.

Ha barna, akkor kb. 110.000 hajszálad van.

Ha szőke, akkor kb. 140.000 hajszálad van.

Miért van szükség a helyes testtartásra?

A helyes testtartástól a tested jóval fiatalabbnak néz ki. A helyes testtartás hatására jobban áramlik a testedben a vér és az energia, könnyebb a légzés és az emésztés, nem görcsölnék be a váztartó izmok, tehermentesül a térd és a csípő, sem a lábaidnak, sem a gerincednek nem kell többletterhet viselniük.

A helyes testtartás szabályai

1. A lábaidat térdben egy-egy centire rogyaszd be!
2. Feszítsd meg a fenekedet!
3. A medencét kissé told előre!

Így is lehet!

4. Húzd be a hasadat, ezzel együtt kicsit feszítsd meg!

5. A mellkasodat emeld fel, a bordákat nyisd ki!

6. A vállaidat húzd hátra, és kissé ereszd le!

7. A fejedet emeld fel, nyakból húzd kissé hátra!

A helytelen testtartás következményei

A megfeszített térd túlterheli a térdízületet, túlfeszíti a térdhajlatot, elveszi a munkát a comb és a fenék izmaitól, így azok egyre inkább elsatnyulnak. Az állandó aszimmetrikus testtartás (ha az egyik lábra tartósan több súly nehezedik) miatt súlyos csípő-, térd- és bokaízületi bántalmak alakulhatnak ki. A gerincferdülést a kamaszoknál leginkább az iskolatáska állandó egyoldali viselése okozza, ezért kell hátitáskát hordani. A púpos hát az esetek 95 százalékában a rossz tartás következménye, mert a hátizmok nem fejlődnek ki megfelelően.

Ez egy kínai módszer a helytelen testtartás megakadályozására

en. A beesett mellkas és az előreesett váll miatt kisebb a tüdőkapacitás, kevesebb oxigén jut a vérbe. A legyengült izomzat, a csökkent állóképesség szintén gyakori következménye a helytelen tartásnak, hiszen a gyenge izmokba eleve kevesebb oxigén jut, tovább gyengítve azokat.

Segítsünk magunkon!

Kétirányú, szimmetrikus izomerősítés.

A has-, hát-, comb- és fenékizmok felelősek a helyes testtartásért. Ezek egymásra ható izmok, feszítő és hajlító, illetve közelítő és távolító izmok. A hasizmokkal együtt a hátizmokat, a csípőizmokkal együtt a farizmokat, a combfeszítőkkel együtt a combhajlítókat is edzeni kell a kiegyenlített izomerő és az optimális hajlékonyság elérése érdekében.

Alakítsd ki a helyes testtartást tudatosan!

Először is mindig próbáld meg egymáshoz igazítani a vállakat, a csípőt, a térdeket és a bokákat. Egy jó kis gyakorlat, ha naponta néhány percet háttal a falhoz állsz, vagy hanyatt fekszel a padlón, s közben rögzíted magadban az egyenes gerincoszlop érzetét.

Tükör, fotó és videó.

Szintén ajánlatos korrigálni a testtartást tükör, fotó és videó segítségével, mert így abszolút felfedhető, hol is van a probléma. A rendszeres szoktatással, a hátizmok és hasizmok megerősítését célzó gyakorlatokkal ez a fárasztó érzés el fog tűnni, a korábbi tartási és egyensúlypanaszokkal együtt.

Utód

- Hogy hívják a kecske és a kacska közös utódját?
- McDonald's.

Mellékhatás

- Nagyon kérem, doktor úr, vizsgálja meg a szememet! Attól tartok, hogy megártott neki a sok keresztretjévféjtés.
- Miből gondolja?
- Abból, hogy az egyik szememmel vízszin-tesen, a másikkal meg függőlegesen látok.

Életmű

Kovácsot tíz év börtönre ítélik rablásért. Hogy idejét hasznosan töltsse a csupasz falak között, elkezd egy hangyát idomítani.

Minden nap reggeli után kiengedi a gyufásdobozból, és különböző mutatóanyagokra tanítja. A hosszú évek során a hangya megtanul bukfecezni, táncolni, énekelni, folyékonyan beszél angolul, németül, kínaiul, szingalézül, oroszul, svédül, latinul.

Amikor az elítélt kiszabadul, elviszi a skatulyában a hangyát a cirkusz igazgatójához.

- Uram! Egy világszámot hoztam - mondja, és kiengedi a hangyát az íróasztalra.

Az igazgató ujjával eltíporja a hangyát, és felnéz:

- No, lássuk!

Moziban

Az egérke elmegy a moziba, de pechje van: az előtte lévő ülésen pont egy elefánt ül. Szegény egérke hajol jobbra, hajol balra, de nem lát semmit. Feldühödik, két sorral előbbre ül, pontosan az elefánt elé. Elhelyezkedik, aztán hátrafordul, és kárörvendően azt mondja az ormányosnak:

- Na, most már ágaskodjon maga!

Figyelem, fegyelem

A külföldi vendég meséli:

- A mi városunkban olyan fegyelmetlenek a gépkocsivezetők, hogy mikor pirosat mutat nekik a lámpa, a gyalogosoknak nem a szokásos zöld gyullad fel, hanem egy felirat: „Sok sikert kívánunk!”

Kirakatok

Kovács rángatja a feleségét:

- Nem gondolod, drága Mariskám, hogy azért ez már igazán túlzás?! Minden kirakat előtt megállni?!
- Ja, ha ez a bajod, én akár be is mehetek...

Súlyos eset

A szemorvos alaposan megvizsgálja a páci-ent, majd megszólal:

- Ne haragudjon, elárulná, hogyan talált el a rendelőbe?

Láz

- Halló! Orvosi rendelő? Nagyon rosszul érzem magam. Ki tudná nekem küldeni egy orvost a lakásomra?

- Sajnos, már késő van, fáradjon be holnap személyesen.

- Az lehetetlen. Lázás vagyok és gyenge, jártányi erőm sincs.

- Kérem, mi nem sürgetjük. Jöjjön el, amikor jobban lesz!

Pisztráng

- Mondja, doktor úr, tényleg olyan egészséges a pisztráng?
- Minden bizonnyal. Legalábbis nálam még egyetlen pisztráng sem gyógykezeltette magát.

A szokás rabja

A tanár uszodába viszi az osztályát. Mikor a gyerekek beugrottak a mély vízbe, a tanár megkérdezi az egyik lubickoló fiútól:

- Hány fokok a víz hőmérséklete, fiam?
- Körülbelül huszonöt, tanár úr.
- Jó van, leülhetsz.

Ujjra való

- Mutasd a kezed, szívem! - mondja a skót a feleségének. - Remélem, nem lesz szűk az ujjadra, amit a születésnapodra vettem neked.

- Te, édes! Csak nem gyűrűt kapok?
- Ugyan már, ne bomolj! Gyűszűt vettem.

Akusztika

Kovács hangversenyre viszi a nejét. Az első szám után az asszony odasúgja neki:

- Rettenetes, Béla! Észrevetted, milyen rossz itt az akusztika?

Kovács vállat von:

- Én nem érzem. Náthás vagyok.

Biztonsági megoldás

- Miért föl-alá járva muzsikálnak a skót dudások?

- Mert mozgó célpontot nehezebb eltalálni.

Ajánlat

A fogorvost éjszaka megtámadják az utcán.

- Adja ide az összes pénzét! - parancsol rá a fegyveres gengszter.

- Sajnos, egy vasam sincs, de ha akarja, ingyen kihúzom az összes fogát.

Takarékos vizit

A skót új orvoshoz megy. A rendelőben érdekes feliratot lát a falon: „Az első vizsgálat tíz font, minden további vizsgálat öt font.” A skót erre így köszön az ajtó nyitó orvosnak:

- Jaj, doktor úr, mennyire örülök, hogy ismét találkozom önnel!

A doki bólint, elkezd vizsgálgatni a beteg skótot, majd egyre komorabb lesz az arca.

- Valami baj van, doktor úr? - kérdezi rémülten a skót.

- Nos, igen - tolja föl a szemüvegét a doki. - Semmi változás, úgyhogy mindent csináljon továbbra is úgy, ahogy legutóbb tanácsoltam magának.

Szivacs

Szabóné elküldi cselédjét a sarki üzletbe szivacsért. Fél óra múlva a lány üres kézzel jön haza.

- Na, Bözsi, hát nem hozott szivacsot? - kérdi az asszony.

- Nem, mert amit az üzletben találtam, mind tele volt lyukkal.

Romhányi József A teve fohásza

Monoton
üget a süppedő homokon
a sivatag lova,
a tétova teve
tova.

Hátán rezegve
mozog a
rozoga
kúp
alakú púp.

A helyzete nem szerencsés.

Apró szemcsés
homokkal telve
a füle, a nyelve.

Sóvár szemekkel kutat
kutat.

Még öt-hat nap
kullog, baktat.

Az itató tava távol,
s oly retentő messze még az
oázis.

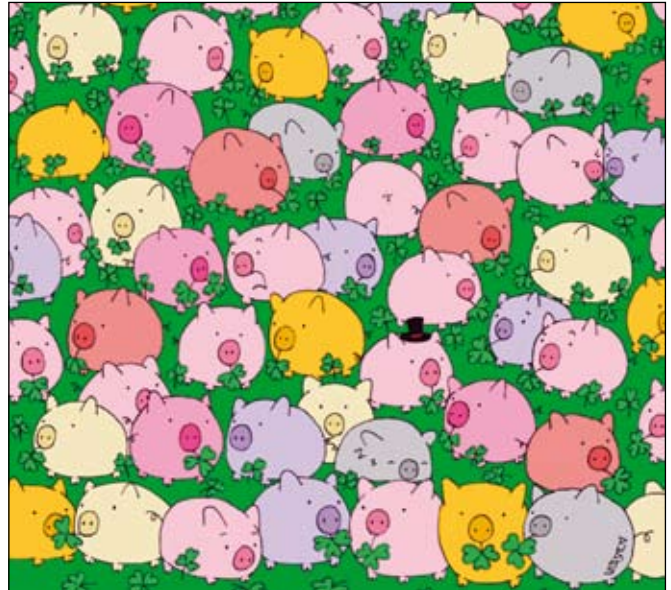
Erre utal az alábbi fohász is:
– Tevék ura!

Te tevé! tevévé engem eleve,
Teveled nem ér fel tevefeje
tétova veleje.

Te terved veté a tevededelő
tavat tavaly távol,
de tévednél, vélvén,
vén híved neved feledve
elvetemedve
vádol.

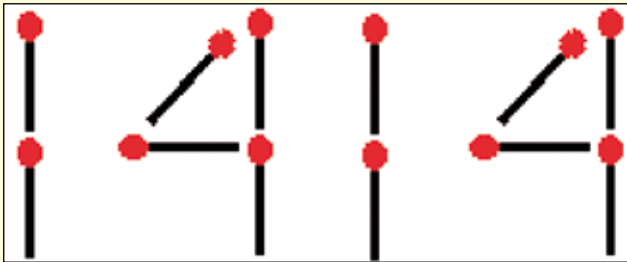
Nem! Vidd te tevelekem
hovatovább tova,
mivel levét – vert vederbe
feltekerve – nem vedelve
lett betelve
a te tevéd szenvedelme.

Te nevedbe
legyen eme
neveletlen tevetetem
eltemetve!

Találd meg a négylevelű lóherét!

Gyufás feladat

Helyezz át két szál gyufát úgy, hogy 2000-et kapj!

Megoldás: Könyvszerrel áthelyezhetsz két gyufaszálat úgy, hogy két nagy M betűt kapj. Az is kétezer, csak épp római számokkal jelölve.

Honnan ered a fukar szó?

A fukar szó a 16. sz. híres német bankárcsaládjának, a Fuggereknek a nevéből származik. II. Ulászló és Lajos idején kölcsöneik révén zsebükben volt az ország. A bányák, a vámok, sőt a pénzverés is az ő kezükbe került egy időre. A Fugger névből lett fukar község nálunk régebben vámbérlőt jelentett. S mivel a vámszedők, jövedelembérlők kapzsi emberek voltak, a 19. század elejétől fősvény és zsupori értelemben kezdtük használni a fukar szót.

Bűvésztükk

Látvány: A bűvész megkéri az egyik nézőt, hogy gondoljon egy háromjegyű számra, fordítsa meg, de a fordítottja ne legyen ugyanaz (pl. : 121–121, 555–555), és jegyezze meg a két számot (pl. : 932–239), ezután a nagyobb számból vonja ki a kisebbet, ezek után a bűvész megkéri a nézőt, hogy árulja el a szám utolsó számjegyét, és a bűvész kitalálja a számot.

Magyarázat: Ebben a trükkben az a lényeg, hogy a kivonás eredményének a középső számjegye MINDIG 9, a két szélső számot, úgy lehet kitalálni, hogy pl.: az utolsó szám 5, akkor az első szám az 4, mert az utolsót ki kell vonni a 9-ből, ha az utolsó szám 9, akkor a szám biztos 99 mert, akkor csak kétjegyű lehet a szám és ilyenkor még az is tudjuk, hogy mi volt a két szám (123 és 321).

Ha még látványosabbá akarjuk tenni a trükköt, akkor úgy csináljuk, hogy amikor meg-

mondja a néző az utolsó számjegyet, akkor úgy teszünk, mintha kiolvasnánk a fejéből, leírjuk egy papírra, aztán megmutatjuk (a néző számolhat papíron is).

Sok szerencsét mindenkinek!

Labirintus

Találd meg a kiutat!

Ez az én szülőföldem

Várjuk munkáitokat a rajzpályázatra!

Szemet gyönyörködtető munkákat küldtek be a temerini Kókai Imre iskola tanulói a múlt hónapban meghirdetett képzőművészeti pályázatunkra, melyre április végéig várjuk jelentkezéseket. Olyan rajzokat, bármilyen képzőművészeti technikával készülő alkotásokat várunk, melyek a szülőföld témájára készültek, hiszen a pályázat témája épp: Ez az én szülőföldem. Ábrázolni kell azt az életteret, melybe beleszületetek, és melyet feltehetően szerettek. Ez lehet a szobátok, a házatok, a falvatok, városotok jellemző, és számotokra meghatározó helye, vagy bármi, ami eszetekbe jut annak a szónak a hallatán: szülőföld. Hisszük, hogy nem nehéz a feladat, és idő is lesz bőven a kidolgozásra és beküldésre.

Az alkotások közül szakmabeliek nevezik meg az öt-tíz legsikeresebbet, és azok szerzőit megjutalmazzuk A magyar festészet mesterei című könyvsorozat egy-egy kötetével, melyet a budapesti Kossuth Kiadó és a Magyar Nemzeti Galéria közösen adott ki.

Címünk: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, és jopajtas.szerk@magyarszo.com. A borítékra kérjük feltüntetni: Rajzpályázat, valamint adataitokat: név, lakcím helységnévvvel, irányítószámmal, iskola, osztály.

Tamásfalván is ropják a táncot

Bánát keleti felében van Tamásfalva (szerbül Hetin), ahol szinte a falu apraja-nagyja kiveszi részét a Széchenyi István nevét viselő művelődési egyesület munkájából. Vegyes kórusa, felnőtt színjátszó-csoportja, tánc csoportjai működnek, és a gyerekek is szaporán ropják a táncot. Eredményességükről a Magyar Szó tordai élőlíráján győződünk meg.

Fotó: Ótos András

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Az idei 5. számunk nyereménykérdésére sok helyes válasz érkezett. Eszerint a felvételen látható rajz, a kihegyezett fül, nagy bajusz és kitüremelő orr tulajdonosa nem más, mint nagy tiszteletben álló költőnk: Arany János. (Tudod-e, hogy március 2-án született 1817-ben, azaz jövőre emlékezhethetünk meg születésének 200. évfordulójáról?) Örömmre szolgált, hogy többen megjegyeztétek, épp ő a kedvenc költőtök, és természetesen az is, hogy a szokásosnál több megfejtést küldtetek. A helyesen válaszolók közül a szerencse a **hajdújárású Varga Zitára**, a Petőfi Sándor iskola hetedikesére mosolygott. Gratulálunk! A könyvjutalmat április elején postázzuk.

E heti kérdésünket a képzőművészet ihlette. Jól néztek meg a fotót, és találgátok ki, mely híres festményeket „ötvözte” egy ügyes kezű és szemű informatikus! Ha megfejtettétek a rejtélyt, a megfejtést küldjétek el mielőbb a címünkre! Egy szerencsés olvasó könyvjutalomban részesül. Jelentkezéseket **március 9-éig** fogadjuk **levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk, nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

HÁT LAPUNKHOZ

Nőnapüdvözlőlapok

Végy egy ollót, vágj ki annyi keretet a hátlapról, amennyire szükséged van! Írd rá jókívánságod, és ragaszd egy vastagabb, tetszőleges papírra! Március 8-áig elkészülhetsz vele. Ha egy megfelelő borítékba teszed egy szál virággal, szép üdvözlőlapot készíthetsz a számodra kedved nőismerősnek!

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Matiče srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormány

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

69 éves a Jó Pajtás
Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön
- Első szám: 1947. január 1.
- Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács
- Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia
- A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália**
- A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta**
- A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály**
- Lektor: **Viktor Rajnai Anita**
- Állandó munkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/475-400-8
- Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza
- Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com
- Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!)
- Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben)
- Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com
- Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.com